

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi perintö- ja lahjavero-
lain, verotuslain 85 §:n ja moottoriajoneuvoverosta annetun lain
31 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan perintö- ja lahjavero-
lakia muutettavaksi uudistamalla menettely-
säännökset yhdenmukaisiksi tulo- ja varallisu-
usverotuksessa sovellettavien menettelysäännösten kanssa. Ehdotuksen mukaan perintö-
verolautakunnat lakkautetaan ja perintö- ja lahjavero-
tuksen päätöksenteko-organisaatiota ja verotusmenettelyä yksinkertaistetaan. Verotointi toimittaisi verotuksen ja oikaisisi myös havaitsemansa virheet viran puolesta. Verolautakunnat ovat vuoden 1994 alusta muuttuneet verotuksen oikaisulautakunniksi, jotka käsitte-

levät pelkästään oikaisuvaatimuksia. Ennen lääninoikeudelle tehtävää valitusta olisi myös perintö- ja lahjaveroasioissa ensin tehtävä oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle. Lisäksi esitykseen sisältyy useita verotuksen toimittamisen yksinkertaistamista koskevia ehdotuksia. Perintö- ja lahjaveroain muutoksen johdosta ehdotetaan muutettavaksi myös verotuslakia ja moottoriajoneuvoverosta annettua lakia.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1994.

VLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Yleistä

Voimassa oleva perintö- ja lahjavero-
laki (378/40) annettiin vuonna 1940. Lakia on muutettu useita kertoja. Muutoksenhakujärjestelmän kannalta huomattava muutos tehtiin vuonna 1959, jolloin valitusasioiden käsittely siirrettiin perintöverotarkastuslautakunnilta lääninhallituksille. Myös perintö- ja lahjavero-
tuksen verotusmenettelyä kehitettiin verotus-
lain menettelysäännösten suuntaisesti. Loka-
kuun alusta 1975 valitusviranomaisina ovat toimineet lääninoikeudet. Vuonna 1979 lakiin lisättiin sukupolvenvaihdostapauksissa myönnettäviä huojennuksia koskevien säännösten lisäksi myös ennakkotietomahdollisuutta koskeva säännös ja säännös veronkorotuksesta.

1.2. Verotuksen toimittaminen

Nykytila

Perintö- ja lahjaveroituksen toimittaa jokai-
sessa kunnassa oleva perintöverolautakunta, jonka puheenjohtajana on verojohtaja ja jossa puheenjohtajan lisäksi on yleensä kolme muuta jäsentä. Perintöverolautakunnan jäsenet määrää lääninverovirasto verolautakunnan jäsenistä. Valtion etua valvovat lääninveroviraston määräämät valtionasiamiehet.

Perintövero määrätään yleensä perukirjan perusteella. Jos lainmukainen perinnönjako on toimitettu ennen perintöverotuksen toimittamista, myös jakokirja on perukirjan ohella verotuksen perusteena. Yleensä perintöverotus toimitetaan fiktiivisen osituksen ja jaon pohjalta. Lahjavero määrätään verovelvollisen antaman veroilmoituksen perusteella.

Perintöverotuksen toimittamista voidaan

kuolinpesän osakkaan hakemuksesta lykätä enintään vuodeksi, jos hakemuksen tueksi esitetään painavia syitä. Mahdollisuus perintöverotuksen lykkäämiseen on tarkoitettu lähinnä tilanteisiin, joihin voidaan soveltaa sukupolvenvaihdosta koskevia veronhuojennussäännöksiä.

Perintöverotusmenettelyn kehittämisen tarpeeseen on kiinnitetty huomiota useissa aikaisemmissa selvityksissä. Perintöverotoimikunta katsoi mietinnössään (komiteanmietintö 1973:107), että perintö- ja lahjaveroasioiden käsittelyä voitaisiin nopeuttaa, jos verotuksessa ei olisi lautakuntakäsittelyä vaan päätökset tehtäisiin virkatyönä verotoimistoissa tai lääninverovirastoissa. Toimikunnan käsityksen mukaan tämä olisi perusteltua erityisesti siitä syystä, että perintöverotuksen toimittamiseen tarvittava perintöoikeuden ja siviilioikeuden tuntemus on paremmin saatavissa verotoimis- tossa tai lääninverovirastossa kuin perintöverolautakunnassa. Myös valtiontalouden tarkastusviraston kertomuksessa vuodelta 1977 kiinnitettiin huomiota perintöverotuksen toimittamisen tehostamiseen. Viraston käsityksen mukaan perintöveroasioiden valmistelu parantuisi, jos verovalmistelu tehtäisiin virkatyönä ja mahdollisesti keskitettäisiin lääninverovirastoihin. Verohallinnon lautakuntatoimikunta totesi mietinnössään (komiteanmietintö 1984:28), että kuntakohtaisia lautakuntia ei voida perustella kuntien itsehallintonaikokohdilla, koska perintö- ja lahjaverot maksetaan valtiolle. Toimikunta piti lautakuntien määrää liian suurena suhteessa niiden käsittelemiä asioihin ja ehdotti, että ainakin pienissä kunnissa perintö- ja lahjaverotusta koskevat asiat käsiteltäisiin verolautakunnassa.

Ehdotetut muutokset

Perintö- ja lahjaverotuksen kehittäminen liittyy verotusorganisaation uudistamiseen. Monet näkökohdat puoltavat sitä, että perintö- ja lahjaverotuksessa noudatetaan samanlaista verotusmenettelyä kuin tulo- ja varallisuusverotuksessa. Verotuslakia (482/58) on vuoden 1994 alusta voimaan tulleella lailla (963/93) muutettu siten, että verolautakunnista on tullut verotuksen oikaisulautakuntia, jotka käsittelevät yksinomaan oikaisuvaatimuksia. Verotuspäätökseen haetaan aina ensin muutosta oikaisuvaatimuksella verotuksen oikaisulautakunnalta. Oi-

kaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saa valittaa lääninoikeuteen.

Eduskunnalle on annettu myös hallituksen esitys verotuksen muutoksenhakujärjestelmän uudistamista koskeväksi lainsäädännöksi (HE 143/1993 vp). Esityksessä ehdotetaan, että muutoksenhaussa korkeimpaan hallinto-oikeuteen siirryttäisiin joulukuun alusta 1994 nykyisestä asian laadun ja päätöksen häviöarvon perusteella määräytyvästä veroasioiden osittaisesta valituslupajärjestelmästä yleiseen valituslupajärjestelmään. Lääninoikeuden perintö- ja lahjaveroasiassa antamaan päätökseen saisi hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Nykyisin näissä asioissa muutoksenhakua korkeimpaan hallinto-oikeuteen ei ole rajoitettu valituslupajärjestelmän avulla.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan perintö- ja lahjaverotuksen toimittamista koskevia säännöksiä muutettaviksi siten, että menettely olisi mahdollisimman yhdenmukainen verotuslaissa säädellyn verotusmenettelyn kanssa. Perintö- ja lahjaverotuksen toimittaisi verotoimisto. Perintöverolautakunnat ehdotetaan lakkautettaviksi. Perintöverolautakuntien lakkautamisella saataisiin aikaan säästöä, kun niistä aiheutuvat ylimääräiset menot poistuisivat. Perintöverolautakunnat kokoontuvat pienissä kunnissa vain muutaman kerran vuodessa, mikä hidastaa verotuksen toimittamista. Kun myös sellaisia tapauksia, joissa veroa ei lainkaan määrätä, on paljon, puoltaa tämäkin perintöverolautakunnista luopumista.

Verotoimisto toimittaisi perintö- ja lahjaverotuksen sille annetun perukirjan tai veroilmoituksen perusteella. Myös niissä tapauksissa, kun pesään ilmaantuu uusia varoja tai velkoja tai verotuksen perusteet ovat muutoin muuttuneet, verotoimisto oikaisisi verotuksen. Samoin verotoimisto oikaisisi verotuksen laskuvirheen tai muun sellaisen virheen johdosta, oli sitten kysymyksessä veronokaisu verovelvollisen vahingoksi tai hänen hyväkseen. Verotoimisto toimittaisi myös verotuksen uudelleen, jos se on tarpeen sen vuoksi, että verotuksessa on sovellettu vääriä perusteita tai verotus on muutoin väärin toimitettu. Verotoimisto oikaisisi verotuksen viran puolesta myös silloin, kun verotusta on muutettu toisen verovelvollisen verotukseen vaikuttavalla tavalla. Jos verotusta koskevaa päätöstä muutetaan oikaisuvaatimuksen tai valituksen johdosta, olisi verotoimiston oikaistava verotus muutoksen tehneen

viranomaisen vahvistamien perusteiden mukaisesti. Lisäksi verotoimisto käsittelee ennakkotietohakemuksia koskevat asiat.

1.3. Verotuspäätöksen muuttaminen

Nykytila

Verotuksen oikaiseminen. Perintö- ja lahjaverolaissa ei ole säännöksiä veronoikaisusta, maksuunpanon oikaisusta tai oikaisemisesta eikä jälkiverotuksesta. Kun perintö- ja lahjaverotuksessa sovelletaan hallintomenettelylain (598/82) säännöksiä siltä osin kuin menettelystä ei säädetä perintö- ja lahjaverolaissa, voidaan asiavirhe ja kirjoitus- tai laskuvirhe oikaista hallintomenettelylain mukaisessa oikaisumenettelyssä. Hallintomenettelylain 26 §:n mukaan asiavirhe voidaan korjata, jos päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen. Virheen korjaaminen edellyttää asianosaisten suostumusta. Kirjoitus- tai laskuvirhe saadaan korjata, jos se on ilmeinen, ei kuitenkaan, jos sen korjaaminen johtaa asianomaiselle kohtuuttomaan lopputulokseen. Oikaisun toimittamiselle ei ole määräaikaa, eikä valitus estä oikaisun toimittamista. Käytännössä oikaisun avulla voidaan korjata verovelvollisen vahingoksi tapahtuneet selvät virheet.

Perintö- ja lahjaverolain 56 §:ssä säädetään veronjärjestelystä. Tällaista mahdollisuutta on pidetty tarpeellisena, koska perintöverotus on toimitettava, vaikka testamenttia tai perintöoikeutta koskeva riita-asia olisi vireillä tai vaikka perintöverotuksen perusteena olevat seikat olisivat muulla tavoin epäselviä. Veronjärjestely voidaan toimittaa, jos perintöveroa määrättäessä huomioon otettu testamentti käy kokonaan tai osittain mitättömäksi tai jos testamentti, jota ei ole otettu huomioon, saa lainvoiman. Veronjärjestely voidaan toimittaa myös, jos perintöveron määräämisen perusteet muuttuvat tuomioistuimen lainvoimaisen ratkaisun, lainmukaisen perinnönjaon tai perinnön tasoittamisen johdosta taikka muusta sellaisesta syystä.

Veronjärjestely on mahdollinen myös silloin, kun perunkirjoituksen toimittamisen tai veroilmoituksen antamisen jälkeen on ilmaantunut uutta velkaa tai kun pesänosakas on saanut tiedon siitä, että henkilö, jolle on määrätty veroa, on kuollut ennen perinnönjättäjää tai

että pesänosakas, jota ei ole otettu huomioon veroa määrättäessä, on edelleen elossa.

Veronjärjestely on mahdollinen myös lahjaverotuksessa silloin, kun lahja tai lain 18 §:n 3 momentissa tarkoitettu lahjanluonteinen luovutus on käynyt kokonaan tai osittain mitättömäksi. Veronjärjestely toimitetaan myös, jos purkavin ehdoin saadun omaisuuden saaja joutuu luovuttamaan omaisuuden viiden vuoden kuluessa.

Veronjärjestelyä voidaan hakea kuuden kuukauden kuluessa perusteen ilmaantumisesta. Käytännössä on esiintynyt epäselvyyttä määräjän laskemisen ajankohdasta. Verovelvollisen vahingoksi tapahtunut virhe voidaan useissa tapauksissa kuitenkin oikaista hallintomenettelylain nojalla.

Perintöverolautakunnan on toimitettava veronjärjestely viran puolesta, jos se katsoo valtion edun sitä vaativan. Veronjärjestelystä ei tällöin ole erityistä määräaikaa. Verovelan on kuitenkin katsottu vanhenevan kymmenen vuoden vanhentumisajassa.

Veronjärjestely toimitetaan silloin, kun alkuperäisen verotuspäätöksen perusteena olleet tosiseikat osoittautuvat myöhemmin virheellisiksi. Omaisuutta ei voida arvostaa uudelleen. Veronjärjestely saattaa merkitä sitä, että joku verovelvollinen saa takaisin aikaisemmin määrättyä veroa ja toiselle määrätään lisää veroa tai kokonaan uusi vero.

Muutoksenhaku. Perintöverolautakunnan päätökseen verovelvollinen tai valtionasiamies voi hakea muutosta lääninoikeudelta 30 päivän kuluessa sen määräajan viimeisestä päivästä, jona veroliput ja muut asiakirjat ovat olleet saatavina. Säännönmukaiset valitukset koskevat useimmissa tapauksissa arvostuskysymyksiä.

Säännönmukaisen valitusajan päättymisen jälkeen verovelvollinen voi tehdä lääninoikeuteen perustevalituksen, jos verotus on toimitettu lakia virheellisesti soveltaen tai jos asiaa käsiteltäessä on tapahtunut erehdys tai menettelyvirhe, jonka voidaan otaksua vaikuttaneen asian ratkaisuun. Perustealitus voidaan tehdä viiden vuoden kuluessa veron maksuunpanoa seuraavan vuoden alusta lukien. Yleensä arvostuskysymyksiin ei voida hakea muutosta perustealituksin, vaan perustealitus tulee kysymykseen tapauksissa, joissa verotus on toimitettu virheellisesti, vaikka sen perusteena olleet tosiseikat ovat olleet oikeat.

Ehdotetut muutokset

Veronjärjestelyä koskevat säännökset ovat vaikeaselkoiset. Myös veronjärjestelyn suhde hallintomenettelylain mukaiseen oikaisuun ja perintö- ja lahjaverolaissa säädettyyn perustevalitukseen on epäselvä. Tämän vuoksi ehdotetaan veronjärjestelysäännökset kumottaviksi. Perintö- ja lahjaverotuksessa sovellettavat muutoksenhakua koskevat säännökset ehdotetaan muutettaviksi vastaamaan mahdollisimman pitkälle verotuslain vastaavia säännöksiä. Perintöverotuksessa esiintyy usein tilanteita, joissa perintösaanto riitautetaan ja perintö varmistuu vasta useiden vuosien kuluttua. Näissä tilanteissa perintöverotuksessa tarvitaan normaalia valitusaikaa pidemmät muutoksenhakuajat.

Hallintomenettelylain mukaisesta asia- tai kirjoitusvirheen korjaamisenmenettelystä luovutaisiin. Jos viranomaisen on havainnut virheen, virhe korjattaisiin veronoikaisuna. Verotoimisto voisi oikaista verotusta viran puolesta sekä verovelvollisen vahingoksi että verovelvollisen hyväksi. Jos verovelvollinen on tehnyt aloitteen, virhe korjattaisiin oikaisuvaatimuksen perusteella.

Veronjärjestelyn ja osin myös hallintomenettelylain mukaisen oikaisun korvaava veronoikaisu verovelvollisen vahingoksi tai hyväksi olisi kattava viranomaisaloitteinen keino muuttaa toimitettua perintö- tai lahjaverotusta. Myös seurannaisuusmuutos ja ylemmän viranomaisen päätöksen johdosta tehtävä muutos verotukseen tehtäisiin veronoikaisuna.

Verovelvollinen tai valtionasiamies saisi hakea verotoimiston päätökseen muutosta verotuksen oikaisulautakunnalta kirjallisella oikaisuvaatimuksella. Verotoimisto ratkaisisi verovelvollisen tekemän oikaisuvaatimuksen, jos vaatimus hyväksytään kokonaan. Näin verovelvollisen vahingoksi tapahtunut selvä virhe voitaisiin korjata joustavasti ja nopeasti.

Verotuksen oikaisulautakunnan päätöksestä sekä verotoimiston ratkaisemasta oikaisuvaatimuksesta olisi valitusoikeus lääninoikeuteen.

1.4. Verotusmenettely

Nykytila

Perintö- ja lahjaverotuksen toimittamisessa sovellettavat menettelysäännöksetkin ovat osit-

tain lain säätämisajalta, vuodelta 1940. Laissa on yksityiskohtaiset säännökset erilaisista lomakkeista ja luetteloista, joita on täytettävä ja ylläpidettävä. Näitä ei tosin enää tehdä käsin, sillä 1980-luvun lopulla käyttöön otettu atk-sovellus on vähentänyt huomattavasti työtä. Verotusmenettelystä on kuitenkin edelleen säädetty huomattavan yksityiskohtaisesti, mikä monimutkaistaa ja hidastaa verotuspäätösten tekemistä.

Ehdotetut muutokset

Hallinnon tehokkuuden ja taloudellisuuden parantamiseksi ehdotetaan lakiin useita verotusmenettelyn yksinkertaistamista koskevia muutoksia. Verottomista lahjoista annettavasta lahjaveroilmoituksen antamisvelvollisuudesta ehdotetaan luovuttavaksi. Kun perukirjan sisältöä koskevat laissa olevat säännökset ovat tarpeettoman yksityiskohtaisia, ehdotetaan, että verohallitukselle annettaisiin valtuus päättää perintöverotusta varten tarvittavien tietojen antamisesta perukirjan ohella tai sijasta verohallinnon vahvistamaa lomaketta käyttäen. Verotusmenettelyn edelleen kehittyessä voitaisiin lomaketta käyttää suoraan verotustietojen tallennusalustana. Perukirja ja veroilmoitus ehdotetaan annettaviksi vain yhtenä kappaleena. Erilaisista pöytäkirjoista, luetteloista, ilmoituksista ja merkinnöistä, joista on annettu määräykset perintö- ja lahjaverolain soveltamisesta annetussa valtioneuvoston päätöksessä (22/60), ehdotetaan luovuttaviksi ja otettaviksi lakiin säännös verovelvollisille annettavista verotuspäätöistä koskevista asiakirjoista.

1.5. Eräiden siviilioikeudellisten säännösten muuttumisesta aiheutuvat muutokset

Perintö- ja lahjaverolain 16 §:n mukaan perintöveroa määrättäessä on otettava huomioon myös sellainen lahja, jonka perinnönjättäjä on antanut perilliselle tai testamentinsaajalle ehdolla, että lahjansaaja saa lahjan haltuunsa vasta antajan kuollessa. Perintökaaren (40/65) 17 luvun 1 §:n mukaan sopimus elossa olevan henkilön jäämistöstä on pätemätön. Perintökaari tuli voimaan vuoden 1966 alusta. Sen mukaan ainoa tapa määrätä jäämistöstä on testamentti.

Perintö- ja lahjaverolain 19 §:n 1 momentin

mukaan lahjaveroa ei ole suoritettava sellaisesta lahjasta, josta 16 §:n mukaan olisi suoritettava perintöveroa. Saman lainkohdan mukaan lahjaveroa ei ole myöskään suoritettava avioehdolla annetusta omaisuudesta. Avioliittolain (234/29) aikaisemman 45 §:n mukaan kihlakumppanille voitiin antaa lahja vain avioehtosopimuksin. Tämä säännös on muutettu 1 päivänä tammikuuta 1992 voimaan tulleella lailla (765/91), jonka mukaan nykyisin myös aviopuolisoiden väliset lahjat ovat sallittuja. Jo perintöverotuksen uudistamistoimikunta ehdotti mietinnössään (komiteanmietintö 1980:16) kihlakumppanien välisten lahjojen verovapautta koskevan säännöksen poistamista perintö- ja lahjaverolaista.

Kun kuolemanvaraislahja ei enää ole mahdollinen ja kun avioehdon muodossa ei voida antaa lahjaa eikä säännöksillä siten ole merkittävää perintö- ja lahjaverotuksessa, ehdotetaan perintö- ja lahjaverolain 16 §:n 1 momentti ja 19 §:n 1 kohta kumottaviksi.

Lain 16 §:n 2 momentissa on säännös myös myötäjäisten ottamisesta huomioon perintöveroa määrättäessä. Myötäjäisistä säädettiin vuoden 1734 lain naimiskaassa. Myötäjäiset, jotka vanhemmat antoivat lapsilleen näiden solmiessa avioliiton tai lähtiessä kodista, merkitsivät ainoastaan käyttöoikeutta omaisuuteen. Omaisuus oli palautettava antajain kuoltua takaisin pesään. Avioliittolaki tuli voimaan vuoden 1930 alusta, ja sillä kumottiin naimiskaari. Tämän vuoksi ehdotetaan 16 §:n 2 momentista poistettavaksi maininta myötäjäisistä.

2. Esityksen vaikutukset

Perintö- ja lahjaverotuksen päätöksentekorganisaation uudistamisella pyritään hallinnon tehokkuuden ja taloudellisuuden parantamiseen. Perintö- ja lahjaverotukseen käytetään koko maassa noin 26 000 henkilötyöpäivää. Menettelysäännösten muutosten vaikutusta henkilötyöpäivien määrään on vaikea arvioida, mutta voidaan olettaa, että määrä alenisi noin 10—20 prosentilla. Näin saadaan aikaan säästöjä myös henkilöstömenoissa. Verotusmenettelyn yksinkertaistaminen parantaa asiakaspalvelua ja nopeuttaa veron kertymistä, kun päätökset

nopeutuvat. Verotuspäätöksen oikaisemista koskevat ehdotukset parantavat erityisesti verovelvollisen oikeusturvaa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä verohallituksen esityksen pohjalta. Oikaisu- ja muutoksenhakujärjestelmää koskevat säännökset perustuvat verotuksen oikeussuojatoimikunnan mietinnössä (komiteanmietintö 1992:7) ja verotuksen muutoksenhakutyöryhmän mietinnössä (oikeusministeriön lainvalmisteluosaston julkaisu 4/1993) esitettyihin ehdotuksiin. Verotuksen toimittamisen yksinkertaistamista koskevat ehdotukset perustuvat verohallituksen ehdotukseen.

4. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy verotuslain muutokseen, johon edellä on viitattu. Kun se on tullut voimaan vuoden 1994 alusta, ei ole enää verolautakuntia, joiden jäsenistä perintöverolautakuntien jäsenet voitaisiin valita. Näin ollen ei ole enää perintö- ja lahjaverotuksen toimittavaa viranomaista. Jotta perintö- ja lahjaverotus voidaan toimittaa keskeytyksittä, on annettu laki perintö- ja lahjaverotuksen toimittamisesta vuonna 1994 (964/93), joka on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994. Sen mukaan ne perintöverolautakunnat, joiden toimikausi päättyy vuoden 1993 lopussa, toimittavat perintö- ja lahjaverotuksen 1 päivän tammikuuta ja 30 päivän kesäkuuta 1994 välisenä aikana.

Eduskunnan käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä verotuksen muutoksenhakujärjestelmän uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi on ehdotettu muutettavaksi myös perintö- ja lahjaverolain 48 § siten, että lääninoikeuden päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Kun muutoksenhakujärjestelmän uudistaminen on ehdotettu tulevaksi voimaan vasta joulukuun alusta 1994, tässä esityksessä 48 § vastaa sisällöltään nykyisin voimassa olevaa muutoksenhakujärjestelmää.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Perintö- ja lahjaverolaki

16 §. Pykälään sisältyvät säännökset lahjoista, jotka on otettava huomioon perintöverotusta toimittaessa. Kuten yleisperusteluissa on mainittu, vanhentuneet säännökset kuolemanvaraislahjasta ja myötäjaisistä ehdotetaan jätettäväksi pois. Pykälän mukaan pesän varoihin olisi lisättävä lahja, joka perintökaaren mukaan on otettava perinnönjaossa huomioon ja muu lahja, joka on saatu kahden vuoden kuluessa ennen perinnönjättäjän kuolemaa ja joka ei ole 19 §:n mukaan lahjaverosta vapaa. Silloin, kun edellä tarkoitetut lahjat on lisätty pesän varoihin, perintöverosta vähennetään aikaisemmin suoritettu lahjavero sekä leimavero, joka on maksettu lainhuutoa haettaessa, jollei sitä ole jo aikaisemmin vähennetty lahjaverosta. Säännökset ovat samansisältöiset kuin nykyisin 16 §:n 2 momentissa olevat säännökset, mutta pykälän kieliasua on tarkistettu.

19 §. Pykälän 1 kohta, johon sisältyvät säännökset kuolemanvaraislahjasta ja avioehdolla annetusta lahjasta, ehdotetaan kumottavaksi vanhentuneena.

21 a §. Ennakkotietomahdollisuus, joka nykyisin koskee vain maatilaa, muun yrityksen tai tällaisen osan lahjoittamista, ehdotetaan laajennettavaksi kaikkiin lahjoituksiin. Mahdollisuus saada ennakkotieto on osoittautunut käytännössä hyvin tarpeelliseksi. Ennakkotiedon antaisi sen veropiirin verotoimisto, jonka alueella luovuttaja asuu. Ennakkotiedon sisältö olisi nykyisen kaltainen eli tieto olisi annettava siitä, onko lahjoituksesta suoritettava lahjaveroa, veronalaisen lahjan arvosta ja veron määräästä.

Nykyisin ennakkotieto on voimassa vuoden siitä, kun se on tullut lainvoimaiseksi. Kun omaisuuden arvot saattavat lyhyessäkin ajassa muuttua varsin huomattavasti, voi vuoden pituinen voimassaoloaika olla liian pitkä. Omaisuuden arvojen yleisesti noustessa voidaan ennakkotietoa käyttää apuna verokeinottelussa. Toisaalta taas arvojen yleisesti laskiessa ennakkotiedon mukainen arvo saattaa olla kohtuuttoman korkea lahjoitushetkellä. Tämän vuoksi ehdotetaan ennakkotiedon voimassaoloaika lyhennettäväksi kuudeksi kuukaudeksi.

Ennakkotietopäätökset ovat tulleet maksul-

lisiksi vuoden 1994 alusta. Valtion maksuperustelain (150/92) nojalla on annettu valtiovarainministeriön päätös verohallinnon maksullisista suoritteista (875/93). Perintö- ja lahjaverolain mukainen ennakkotietopäätös maksaa 500 markkaa. Jos hakemus perutaan tai jätetään tutkimatta, käsittelymaksuna peritään 100 markkaa.

4 luku. Verotus ja muutoksenhaku

Lukuun sisältyisivät säännökset verotuksesta ja muutoksenhausta. Luvun nimike ehdotetaan muutettavaksi nykyistä paremmin vastaamaan luvun sisältöä.

22 §. Pykälään sisältyy säännös perintöverotuksen toimittavasta verotoimistosta. Verotoimisto määräytyy perinnönjättäjän kuolinhetken asuinpaikan mukaan. Jos omaisuus toisen oikeuden lakattua on siirtynyt toiselle, edellisen saajan asuinpaikan verotoimisto toimittaa verotuksen.

23 §. Pykälään sisältyy säännös lahjaverotuksen toimittavasta verotoimistosta. Verotoimisto määräytyy lahjanantajan asuinpaikan mukaan.

24 §. Pykälään sisältyy säännös verotuksen toimittavasta verotoimistosta silloin, kun perinnönjättäjä tai lahjanantaja eivät asu Suomessa.

25 §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi nykyistä selkeämpi säännös siitä, että perukirjan lisäksi myös perinnönjakokirja on otettava huomioon perintöverotusta toimittaessa. Säännöksen tarkoituksena ei kuitenkaan ole muuttaa vallitsevaa oikeustilaa.

Pykälän 3 momenttiin sisältyy säännös perintöverotuksen toimittamisen lykkäyksestä, josta ehdotuksen mukaan päättäisi verotoimisto perintöverolautakunnan asemesta.

26 §. Pykälään sisältyvät säännökset siitä, milloin perintöveron toimittamista varten on annettava perukirja ja milloin veroilmoitus. Pykälän sanamuotoa on tarkistettu, mutta säännökset ovat muutoin nykyisen lain mukaiset.

27 §. Pykälän mukaan lahjansaajan on annettava kehotuksesta lahjaveroilmoitus. Jos lahjasta ei 19 §:n mukaan ole suoritettava lahjaveroa, veroilmoitusta ei olisi annettava, ellei sitä erikseen vaadita.

Lahjaveroilmoituksista suuri osa koskee alle 15 000 markan suuruisia lahjoja, joista ei ole

suoritettava lahjaveroa. Sekä lahjansaaajien että verotoimistojen tarpeettoman työn välttämiseksi ehdotetaan, että verottomista lahjoista ei tarvitsisi antaa lahjaveroilmoitusta. Vasta siten, kun kahden vuoden aikana lahjojen yhteismäärä ylittää veronalaisen lahjan määrän, olisi lahjaveroilmoitus annettava. Verotoimisto voisi kuitenkin aina erikseen vaatia lahjaveroilmoituksen.

28 §. Pykälään sisältyvät säännökset perukirjaan otettavista seikoista, joiden katsotaan vaativan laissa olevaa säännöstä. Perukirjassa olisi oltava maininta myös siitä, kuka pesänhoitajana ottaa vastaan perintöverotusta koskevia ilmoituksia.

Pykälän 2 momentin mukaan perukirjassa on mainittava, onko perilliselle tai testamentinsaajalle annettu omaisuutta, joka lain mukaan on otettava huomioon veroa määrättäessä.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan verohallitus voisi määrätä, että perukirjan asemesta tai ohella tiedot annettaisiin verohallinnon vahvistamaa lomaketta käyttäen.

Nykyisen lain 29—31 §:ssä on yksityiskohtaiset säännökset perukirjan ja veroilmoituksen sisällöstä. Laissa ei ole tarpeen olla näin yksityiskohtaisia säännöksiä, vaan tarkoituksena on, että verohallitus antaisi tarkemmat määräykset perukirjaan ja veroilmoituksen sisällytettävistä tiedoista. Luonnos verohallituksen päätöksestä on tämän esityksen liitteenä.

29 §. Kun perintöverolautakuntia ei enää ole, perukirja annettaisiin asianomaiselle verotoimistolle. Ehdotuksen mukaan se annettaisiin yhtenä kappaleena, kun se nykyisin on annettava kolmena.

Perintökaaren perukirjaa koskevia säännöksiä on tarkoitus muuttaa siten, että perukirjaa ei enää annettaisi tuomioistuimelle, vaan ainoastaan veroviranomaiselle. Jos perunkirjoituksen toimittaminen olisi laiminlyöty, käräjäoikeuden tulisi verotoimiston ilmoituksesta määrätä sopiva henkilö toimituttamaan perunkirjoitus.

Verotuksen toimittamisen kannalta perukirja on ensi sijassa veroilmoitus. Jos sitä ei anneta, voidaan toimittaa arvioverotus. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös siitä, että havaitessaan perunkirjoituksen laiminlyödyksi verotoimisto voisi ilmoittaa siitä käräjäoikeudelle.

30 §. Tarpeettoman hallinnollisen työn välttämiseksi veroilmoitus ehdotetaan nykyisestä

poiketen annettavaksi vain yhtenä kappaleena, kun sekä perintö- että lahjaverotuksesta tulostetaan verotuspäätökset atk-menettelyssä.

31 §. Verotoimisto toimittaisi verotuksen. Verotoimisto oikaisisi sekä verovelvollisen vahingoksi että hänen hyväkseen verotuksessa haaitsemansa virheen.

Pykälän 2 momentissa on säännös verotuksen toimittamispäivästä, johon eri muutoksenhakuajat ja myös veron eräpäivät ovat kytkeytyneet. Perintö- ja lahjaverotus toimitetaan osaksi automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ja siten, että verotuspäätösasiakirjat valmistetaan koneellisesti. Kun perintö- ja lahjaverotuksessa siirryttäisiin virkatyönä tehtävään verotukseen, on määriteltävä se päivä, jolloin verotus on toimitettu. Verotuksen toimittamispäivä ilmenisi verotusasiakirjoista, joiden valmistamisen yhteydessä se määriteltäisiin koneellisesti. Menettely ei juuri poikkeaisi nykyisestä ja olisi samalla hallinnollisesti selkeä.

Verotusta toimitettaessa voitaisiin ottaa huomioon myös tiedot ja asiakirjat, jotka ovat verotoimistossa käytettävissä muuta verotusta varten.

Veron laskentaa ehdotetaan yksinkertaistettavaksi. Perintö- ja lahjaosuuden arvo vahvistettaisiin täysin tuhansin markoin ja vero mahdollisine veronkorotuksineen täysin markoin siten, että ylimenevät pennit jätettäisiin ottamatta huomioon. Nykyisin vero määrätään kymmenin pennein.

32 §. Pykälän säännös pesän osakkaiden ja muiden henkilöiden velvollisuudesta antaa tietoja ja selvityksiä perintöverotuksen toimittamiseksi vastaa sanonnaltaan verotuslain vastaavaa säännöstä.

33 §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi verotuslain 55 §:ää vastaava säännös verotuksen toimittamisesta sekä valtion että verovelvollisen etu huomioon ottaen.

34 §. Pykälään ehdotetaan sisällytettäväksi arvioverotusta koskeva säännös, jota ei laissa nykyisin ole. Säännös on samansisältöinen kuin verotuslain arvioverotusta koskeva säännös. Arvioverotus voitaisiin toimittaa niissä tapauksissa, kun perukirjaa tai veroilmoitusta ei anneta tai niitä ei voida oikaistunakaan panna verotuksen perusteeksi. Arvioverotus voitaisiin toimittaa 10 vuoden kuluessa verovelvollisuuden alkamisesta.

35 §. Pykälään sisältyy kuulemisvelvollisuutta koskeva säännös. Verovelvolliselle tai pesänhoitajalle on mahdollisuuksien mukaan varat-

tava tilaisuus tulla kuulluksi, jos verotuksessa tulee harkittavaksi arvioverotus tai muu olen-
nainen poikkeama perukirjasta tai veroilmoi-
tuksesta.

36 §. Pykälä on samansisältöinen kuin nykyisessä laissa oleva veronkorotusta koskeva pykälä.

37 §. Pykälään sisältyvät säännökset verovelvolliselle lähetettävistä verotusasiakirjoista. Sellaiselle verovelvolliselle, jolle on määrätty veroa, lähetettäisiin verolippu ja selvitys, josta ilmenevät verotuspäätöksen perusteet sekä muutoksenhakuohje. Asiakirjat vastaisivat tulo- ja varallisuusverotuksesta lähetettäviä verotusasiakirjoja. Jos verovelvollinen ei ole pesänosakas, kuten esimerkiksi legaatinsaaja, joudutaan hänelle lähetettäviä asiakirjoja salassapitovelvollisuuden vuoksi rajaamaan vain tuota saantoa koskeviin tietoihin. Jos verovelvollisen osoitetta ei tiedetä, asiakirjat lähetettäisiin pesänhoitajalle.

Hallintomenettelyssä tulee ratkaistavaksi, miten päätöksestä tiedotetaan niissä tapauksissa, joissa veroa ei tule määrättäväksi. Pesänhoitajalle tai pesän ilmoittajalle lähetettäisiin tällöin päätös siitä, että perintöveroasia on ratkaistu eikä veroa ole määrätty.

Tiedot lähetettäisiin normaalina virkapostina. Kun muutoksenhakuaika laskettaisiin vasta verotuksen toimittamisvuotta seuraavan vuoden alusta ja muutoksenhakuaika olisi viisi vuotta, tarvetta saantitodistusmenettelylle ei olisi.

38 §. Pykälään sisältyvät säännökset niistä tapauksia varten, joissa pesään ilmaantuu uusia varoja tai velkoja tai perintö- tai lahjaveron perusteet ovat muutoin muuttuneet. Täydentävä perukirja olisi kuukauden kuluessa annettava verotoimistolle. Veroilmoitus olisi annettava verotoimistolle kolmen kuukauden kuluessa.

Jos veroperusteet ovat muuttuneet, olisi sen, jonka veron määrä nousisi, ilmoitettava tästä kuuden kuukauden kuluessa verotoimistolle. Veroperusteiden muutoksilla tarkoitetaan niitä, joiden nojalla nykyisin on mahdollista saada veronjärjestely, kuten muutokset testamentin, perinnönjaon tai luovutuksen pätevydessä ja muut vastaavat siviilioikeudelliset muutokset.

39 §. Perintö- ja lahjaverovelan on katsottu vanhentuvan yleisen 10 vuoden vanhentumisaikana kuluessa verovelvollisuuden alkamisesta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että verotus on toimitettava tässä ajassa niissä tapauksissa, kun

pesään on ilmaantunut uusia varoja tai velkoja taikka perusteet ovat muutoin muuttuneet.

Pykälän 2 momentiksi ehdotetaan otettavaksi nykyisin 60 §:ssä oleva säännös veron palauttamisesta silloin, kun purkavin ehdoin saadun omaisuuden saaja joutuu luovuttamaan omaisuuden. Ilmoitus omaisuuden luovuttamisesta olisi tehtävä verotoimistolle kuuden kuukauden kuluessa.

40 §. Pykälässä säädetään veronoikaisusta verovelvollisen vahingoksi. Pykälän 1 momentin säännös on samansisältöinen kuin verotuslain vastaava, vuoden 1994 alusta voimaan tullut säännös. Veronoikaisu verovelvollisen vahingoksi voitaisiin tehdä verotuksen toimittamisvuotta seuraavien kahden vuoden kuluessa.

Jos verottamatta jääminen on tapahtunut verovelvollisen laiminlyönnin johdosta, veroa on korotettava 36 §:ssä säädetyllä tavalla. Säännös on olennaisilta osiltaan samansisältöinen kuin verotuslain jälkiverotusta koskeva säännös ja mahdollistaa veronkorotuksen määräämisen. Näin ollen erillinen jälkiverotusjärjestelmä ei ole tarpeen. Näissä tilanteissa veronoikaisu voitaisiin toimittaa viiden vuoden kuluessa verotuksen toimittamisvuotta seuraavan vuoden alusta lukien.

41 §. Pykälään sisältyvät säännökset veronoikaisusta verovelvollisen hyväksi. Veronoikaisu voitaisiin tehdä verotuksen toimittamisvuotta seuraavien viiden vuoden kuluessa.

42 §. Verotuksen oikaisulautakunta ratkaisisi oikaisuvaatimukset. Verotoimisto voisi kuitenkin ratkaista verovelvollisen tekemän oikaisuvaatimuksen, jos se hyväksytään.

43 §. Oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle voitaisiin tehdä kaikista muista verotoimiston päätöksistä, paitsi ennakkotietopäätöksistä ja verotuksen toimittamisen lykäämistä koskevista päätöksistä. Myöskään verotoimiston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen ei haeta muutosta verotuksen oikaisulautakunnalta vaan lääninoikeudelta. Veronsaajien puolesta olisi muutoksenhakuoikeus valtioneuvostolle. Menettely olisi samanlainen kuin verotuslain mukaisesta verotuksesta valitettaessa. Oikaisuvaatimus olisi tehtävä viimeistään viiden vuoden kuluttua verotuksen toimittamisvuotta seuraavan vuoden alusta. Verovelvollinen voisi tehdä valituksen heti sen jälkeen, kun hän on saanut verotuspäätöksestä tiedon. Valitusajaksi laskettaisiin vasta verotuksen toimittamisvuotta seu-

raavan vuoden alusta, mutta valitusmahdollisuus alkaisi siis jo aikaisemmin. Valtionasiamiehen valitusaika olisi kuusi kuukautta verotuksen toimittamispäivästä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin veronokaisupäätöksen ja verotoimiston uudelleen toimittaman verotuksen valitusajasta, joka olisi 60 päivää päätösten tiedoksisaannista, vaikka säännönmukainen valitusaika olisi jo päättynyt. Valtionasiamiehen valitusaika olisi 60 päivää päätöksen tekemisestä.

Oikaisuvaatimuksen johdosta asianosaista kuultaisiin kuten hallintomenettelylain 15 §:ssä säädetään.

44 §. Ennakkotietopäätöksestä ei voisi tehdä oikaisuvaatimusta verotuksen oikaisulautakunnalle, vaan siihen haettaisiin muutosta valittamalla lääninoikeudelle. Valitus olisi tehtävä sen läänin lääninoikeudelle, jonka tuomiopiirissä ennakkotietopäätös on tehty. Valitusaika olisi 30 päivää tiedoksisaannista. Valtionasiamiehen olisi valitettava samassa ajassa päätöksen tekemisestä. Lääninoikeuden tulisi käsitellä ennakkotietoa koskeva valitus kiireellisenä.

45 §. Pykälässä on säännös muutoksenhausta verotuksen oikaisulautakunnan tai verotoimiston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen. Muutosta haettaisiin sen läänin lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä päätös on tehty. Verovelvollisen valitusaika olisi viisi vuotta verotuksen toimittamisvuotta seuraavan vuoden alusta ja valtionasiamiehen kuusi kuukautta verotuksen toimittamispäivästä. Jos oikaisupäätös on tehty niin myöhään, että aika olisi jo kulunut umpeen, oikaisupäätöksestä voisi valittaa 60 päivän kuluessa oikaisupäätöksen tiedoksisaannista. Valtionasiamiehen valitusaika laskettaisiin päätöksenteosta.

46 §. Pykälään sisältyvät säännökset kuulemismenettelystä valitusasioissa. Säännös vastaa verotuslaissa olevia säännöksiä.

47 §. Jos verovelvollinen tai valtionasiamies on osoittanut lääninoikeudelle valituksen, joka olisi tullut osoittaa oikaisuvaatimuksena verotuksen oikaisulautakunnalle, valitus käsiteltäisiin oikaisuvaatimuksena.

48 §. Pykälään sisältyvät säännökset muutoksenhausta lääninoikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Lääninoikeuden ennakkotietoa koskevasta päätöksestä ei saisi hakea muutosta. Myöskään muutoksenhakujärjestelmän uudistamista koskevassa hallituksen esityksessä ei ole ehdotettu muutosta siihen, että nykyisinkään ennakkotietoa koske-

vasta lääninoikeuden päätöksestä ei saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

49 §. Verotuksen kumoamista ja palauttamista koskevat säännökset ovat sisällöltään samanlaiset kuin nykyisin. Kun asian käsittely voitaisiin palauttaa myös verotuksen oikaisulautakunnalle uutta oikaisukäsittelyä varten, jolloin lautakunta tekisi asiassa uuden päätöksen, pykälään ehdotetaan lisättäväksi tätä koskeva maininta.

50 §. Pykälään sisältyisivät säännökset seurannaismuutosten tekemisestä veronokaisun, oikaisuvaatimuksen tai muutoksenhaun johdosta muuttuneeseen verotukseen. Säännös vastaa verotuslain 100 a §:ää. Perintöverotuksessa on säännöksellä merkitystä, koska yleensä yhden perinnönsaajan verotuksen muuttuessa aiheutuu muutostarpeita muidenkin perinnönsaajien verotukseen. Muutosverotus tulisi huomattavasti nykyistä joustavammaksi, kun verotoimisto oikaisisi automaattisesti kaikkien verotuksen.

Verotoimisto tekisi seurannaismuutoksen noudattaen soveltuvin osin mitä veronokaisusta säädetään. Veronokaisun ajalliset tai asialliset edellytykset eivät kuitenkaan olisi esteenä verotuksen oikaisemiselle.

51 §. Säännöksen mukaan viranomaisen (verotoimisto, verotuksen oikaisulautakunta, lääninoikeus tai korkein hallinto-oikeus) vahvistaisi oikaisuvaatimuksen tai valituksen johdosta muutoksen perusteen. Päätöksen johdosta verotoimisto oikaisisi verotusta noudattaen soveltuvin osin mitä veronokaisusta säädetään. Erillistä maksuunpanon oikaiseminen nimistä muutoslajia ei siten olisi, vaan oikaisu tehtäisiin veronokaisuna. Verotoimiston tässäkin säännöksessä tarkoitettuun veronokaisupäätökseen haettaisiin muutosta verotuksen oikaisulautakunnalta samoin kuin muistakin veronokaisupäätöksistä.

5 luku. Veronkanto, maksuajan pidentäminen ja veronhuojennus

52 §. Veronkantoa koskeva säännös olisi nykyisen lain mukainen.

53 §. Pykälään sisältyy huojennussäännös, joka on nykyisessä laissa olevassa muodossa.

54 §. Pykälä, joka sisältää veron huojentamista koskevan säännöksen niissä tapauksissa, joissa pesäosuuden tai lahjan arvo on verovel-

vollisuuden alkamisen jälkeen olennaisesti vähentynyt, on samansisältöinen kuin laissa nykyisin oleva säännös.

55—56 §. Säännökset sukupolvenvaihdepauksissa myönnettävästä huojuennuksesta ja veron lykkäämisestä ovat muutoin samansisältöiset kuin lain nykyiset säännökset, paitsi että hakemus veron huojuentamisesta tehtäisiin vero- toimistolle perintöverolautakunnan sijasta. Sukupolvenvaihdepauksissa maksuunpanematta jätetyn veron maksuunpanoa koskeva säännös 55 §:n 3 momentissa ehdotetaan muutettavaksi siten, että viiden vuoden aika laskettaisiin perintö- tai lahjaverotuksen toimittamis päivästä eikä maksuunpanopäivästä, kuten nykyisin.

57 §. Pykälään sisältyy säännös sukupolvenvaihdepauksissa myönnettävän huojuennuksen soveltamisesta myös osakkeisiin tai osuuksiin. Kun ennakkotieto voitaisiin antaa kaikissa lahjaverosioissa, viittausta ennakkotietoa koskevaan pykälään ei enää tarvita.

6 luku. Erityisiä säännöksiä

58 §. Pykälään sisältyy nykyisessä laissa oleva viittaus rikoslaissa veropetoksesta säädettyyn rangaistukseen. Perintö- ja lahjaverotuksessa voitaisiin määrätä veronkorotus tai toimittaa arvioverotus niissä tapauksissa, joissa verovelvollinen on laiminlyönyt perukirjan, veroilmoituksen tai muun tiedon antamisen. Näiden voidaan katsoa olevan riittäviä seuraamuksia perukirjan ja tietojen antamisen laiminlyöntitapauksissa. Kun laissa on jo nykyisinkin ollut säännös veroviranomaisen oikeudesta olla ryhtymättä toimenpiteisiin, jos rikkomus on ollut vähäinen ja veronkorotus on määrätty, ehdotetaan ilmoituksen laiminlyöntiä koskevat rangaistussäännökset jätettäväksi laista pois.

59 §. Pykälä sisältäisi säännökset verotuslain eräiden säännösten soveltamisesta perintö- ja lahjaverotukseen. Viittaussäännöksessä mainittuja verotuslain pykäläitä voitaisiin soveltuvin osin soveltaa perintö- ja lahjaverotuksessa. Verotuslain verotuksen oikaisulautakuntaa, sallassapitoa, verotustietojen luovuttamista, verotusasiakirjojen käsittelyä samoin kuin eräät ilmoittamisvelvollisuutta koskevat säännökset soveltuisivat myös perintö- ja lahjaverotukseen. Viittaussäännöksen perusteella voitaisiin saada myös pankkitilitietoja perintö- ja lahjaverotuksen toimittamista varten.

60 §. Pykälään sisältyisi valtuutussäännös

tarkempien säännösten antamisesta asetuksella. Tarvetta asetuksenantoon ei tässä vaiheessa olisi. Nykyisessä laissa on valtuutussäännös tarkempien säännösten antamisesta valtioneuvoston päätöksellä. Nykyinen päätös kumottaisiin lain voimaantulon jälkeen tarpeettomana.

7 luku. Voimaantulo

61 §. Lain alkuperäinen voimaantulosäännös on nykyisin 73 §:nä. Lain selkeyden turvaamiseksi ehdotetaan lainmuutoksen yhteydessä poikkeuksellisesti pykälän siirtämistä niin, että 73 § siirtyisi 61 §:ksi. Samalla 7 luku muutettaisiin vain yhden pykälän sisältäväksi luvuksi "Voimaantulo".

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Uudet menettelysäännökset tulisivat pääosiltaan voimaan lain voimaantulopäivänä. Arvioverotusta koskevaa säännöstä sovellettaisiin vain niihin tapauksiin, joissa perintö- tai lahjaverovelvollisuus on alkanut lain tultua voimaan. Sen sijaan esimerkiksi veron laskemista koskevaa pyörityssäännöstä sovellettaisiin myös niihin tapauksiin, jotka ovat lain voimaantullessa käsiteltävinä verotoimistoissa, samoin kuin lain voimaantulon jälkeen käsiteltäviin oikaisu- ja muutoksenhakuasioihin.

Siirtymäsäännöksen 3 momentin mukaan lakia sovellettaisiin niihin oikaisuvaatimuksiin ja valituksiin, jotka tehdään lain tultua voimaan. Tämän johdosta niin verovelvollisen kuin veronsaajankin muutoksenhakuajkojen muutokset koskisivat myös niitä tapauksia, joissa aikaisemman lain mukainen säännönmukainen muutoksenhaku aika on jo päättynyt. Muutoksenhaku aikaa laskettaessa verotuksen toimittamis päivä pidettäisiin näissä tapauksissa sitä päivää, jona asia on perintöverolautakunnassa ratkaistu. Verovelvollisen muutoksenhaku aika ei juurikaan pidentyisi, sillä nykyinen perustevalitus aika on viisi vuotta.

Verotoimistossa lain voimaan tullessa vireillä olevat hallintomenettelylain mukaiset asia- tai kirjoitusvirheen korjaamista tarkoittavat vaatimukset käsiteltäisiin siirtymäsäännöksen 4 momentin mukaan oikaisuvaatimuksina.

Myös vireillä olevat veronjärjestelyvaatimukset ja ennakkotietohakemukset käsiteltäisiin uusien säännösten mukaisesti.

Muutoksenhakuelimen uudelleen toimitetta-

vaksi palauttavat asiat, jotka ovat verotoimistossa käsiteltävinä, käsiteltäisiin verotuksen oikaisulautakunnassa. Verotuslain muuttamista koskevaan lakiin sisältyy samanlainen säännös.

Ennen lain voimaantuloa perintöverolautakunnassa käsitellystä asiasta tehtyyn valitukseen, jossa valitusaika aikaisemman lain mukaan oli pidempi kuin tässä laissa, sovellettaisiin aikaisemmin voimassa olleita säännöksiä.

1.2. Verotuslaki

85 §. Kuolinpesään kohdistuvaa veronoidkaisua, maksuunpanon oikaisua ja jälkiverotusta koskevaa säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi ehdotettuja muutoksia vastaavaksi.

1.3. Moottoriajoneuvoverolaki

31 §. Kuolinpesään kohdistuvaa oikaisua ja

jälkiverotusta koskevaa säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi ehdotettuja muutoksia vastaavaksi.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1994.

Koska perintöverolautakuntien toimikausi on päättynyt vuoden 1993 lopussa, on laissa perintö- ja lahjaverotuksen toimittamisesta vuonna 1994 säädetty, että vuosiksi 1990—1993 valitut perintöverolautakunnat toimittavat perintö- ja lahjaverotuksen 1 päivän tammikuuta ja 30 päivän kesäkuuta 1994 välisenä aikana. Tästä syystä ehdotettuun uuteen järjestelmään tulisi voida siirtyä heinäkuun alusta 1994.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain (378/40) 19 §:n 1 kohta, sellaisena kuin se on 16 päivänä maaliskuuta 1979 annetussa laissa (318/79), ja *muutetaan* 16 ja 21 a § sekä 4—7 luku, 7 luku kuitenkin lukuun ottamatta 73 §:ää, joka siirretään 61 §:ksi,

sellaisina kuin ne ovat, 21 a § mainitussa 16 päivänä maaliskuuta 1979 annetussa laissa ja 4—7 luku niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen, seuraavasti:

16 §

Perintöverotusta toimitettaessa pesän varoihin on lisättävä:

1) lahja, joka perintökaaren mukaan on otettava huomioon perinnönjaossa; ja

2) muu lahja, jonka perillinen tai testamentinsaaja on saanut perinnönjättäjältä kahden viimeisen vuoden kuluessa ennen tämän kuolemaa ja joka ei ole 19 §:n 2 tai 3 kohdan nojalla lahjaverosta vapaa.

Perintöverosta vähennetään 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa se lahjavero, joka aikaisemmin on suoritettu, ja se leimavero, joka on maksettu kiinteistön lainhuutoa haettaessa, jollei sitä ole aikaisemmin vähennetty lahjaverosta.

21 a §

Ennakkotiedon lahjaverotuksesta antaa sen veropiirin verotoimisto, jonka alueella varallisuuden luovuttaja asuu.

Ennakkotiedon voivat hakea sekä luovuttaja että luovutuksensaaja. Ennakkotieto annetaan siitä, onko luovutuksesta suoritettava lahjaveroa, sekä suoritettavan veron perusteista ja määrästä. Ennakkotietohakemus on käsiteltävä kiireellisenä.

Lainvoiman saanutta ennakkotietoa on hakijan sitä vaatiessa noudatettava sitovana, jos luovutus tapahtuu kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun ennakkotieto tuli lainvoimaiseksi.

4 luku

Verotus ja muutoksenhaku

22 §

Perintöverotuksen toimittaa sen veropiirin verotoimisto, jonka alueella perinnönjättäjä kuollessaan vakinaisesti asui.

Jos omaisuus siirtyy kahdelle tai useammalle henkilölle siten, että se toisen oikeuden lakat-

tua siirtyy toiselle, myöhemmän saajan verotuksen toimittaa kuitenkin sen veropiirin verotoimisto, jonka alueella edellinen saaja asuu tai kuollessaan asui.

23 §

Lahjaverotuksen toimittaa sen veropiirin verotoimisto, jonka alueella lahjanantaja asui verovelvollisuuden alkaessa.

24 §

Jos 22 tai 23 §:n säännöksiä ei voida soveltaa, perintö- tai lahjaverotuksen toimittaa sen veropiirin verotoimisto, jonka alueella veronalainen varallisuus verovelvollisuuden alkaessa suurimmalta osaltaan oli, tai jollei varallisuus ollut Suomessa, sen veropiirin verotoimisto, jonka alueella verovelvollinen veroa määrättäessä asuu.

25 §

Perintöverotus toimitetaan perinnönjättäjän jäämistöstä laaditun perukirjan ja, jos perinnönjako on jo toimitettu, lisäksi jakokirjan perusteella.

Edellä 22 §:n 2 momentissa mainituissa tapauksissa on verotusta toimitettaessa otettava huomioon myös edellisen haltijan tai osuutta rasittavan oikeuden haltijan jäämistöstä laadittu perukirja.

Verotoimisto voi kuolinpesän osakkaan ennen verotuksen toimittamista tekemästä hakemuksesta lykätä perintöverotuksen toimittamisen määräajaksi, kuitenkin enintään vuodeksi perukirjan verotoimistolle jättämiselle säädetyn ajan päättymisestä, jos hakemuksen tueksi esitetään painavia syitä. Tällaisena syynä on muun muassa pidettävä perinnönjaon toimittamista pesässä, johon sisältyvän maatilan tai muun yrityksen toimintaa jatketaan kuolinpe-

sän tai sen osakkaiden lukuun, kun kysymyksessä ei ole kuolinpesän kokonaisvaroihin nähden vähäinen varallisuuserä.

26 §

Perintöverotuksen toimittamista varten on sen, jonka tulee perintökaaren 20 luvun säännösten nojalla ilmoittaa pesä, annettava kehoitusta perukirja. Edellä 22 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa on annettava myös edellisen haltijan tai osuutta rasittavan oikeuden haltijan jäämistöstä laadittu perukirja.

Perintöverotuksen toimittamista varten on verovelvollisen kuitenkin annettava veroilmoitus, jos perinnönjättäjä ei kuollessaan asunut Suomessa tai jos velvollisuus suorittaa perintöveroa muissa kuin 22 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa alkaa myöhemmin kuin 5 §:ssä säädetään. Jos verovelvollinen ei asu Suomessa, velvollinen antamaan veroilmoituksen on se, jolla on kuolinpesä hallussaan.

27 §

Lahjaverotuksen toimittamista varten on lahjansaajan annettava kehoitusta lahjaveroilmoitus.

Jos lahjasta ei ole 19 §:n nojalla suoritettava veroa, veroilmoitusta ei ole annettava, ellei sitä erikseen vaadita.

28 §

Perukirjassa on mainittava, kuka pesänhoitajana ottaa vastaan perintöverotusta koskevia ilmoituksia ja tiedusteluja.

Perukirjassa on myös mainittava, onko perilliselle tai testamentinsaajalle annettu sellaista omaisuutta, joka 16 §:n mukaan on otettava lukuun perintöveroa määrättäessä, ja tällaisen omaisuuden laatu ja arvo.

Verohallitus antaa tarkemmat määräykset siitä, mitä asiakirjoja verotuksen toimittamista varten on annettava. Verohallitus voi myös määrätä, että perintö- tai lahjaverotusta varten annettavat tiedot tulee antaa verohallituksen vahvistamaa lomaketta käyttäen.

29 §

Perukirja on annettava asianomaiselle verotoimistolle kuukauden kuluessa perunkirjoituksesta.

Jos verotoimisto havaitsee, että perunkirjoi-

tuksen toimittaminen on laiminlyöty, voi verotoimisto ilmoittaa siitä käräjäoikeudelle.

30 §

Veroilmoitus on annettava asianomaiselle verotoimistolle kolmen kuukauden kuluessa verovelvollisuuden alkamisesta.

31 §

Verotoimisto toimittaa perintö- ja lahjaverotuksen. Verotoimisto myös oikaisee havaitsemansa 40 tai 41 §:ssä tarkoitetun virheen.

Verotus katsotaan toimitetuksi sinä päivänä, jona verotoimisto on käsitellyt asian. Verotuksen toimittamispäivän tulee ilmetä verotusasiakirjoista.

Verotusta toimitettaessa voidaan ottaa huomioon myös ne tiedot ja asiakirjat, jotka ovat verotoimiston käytettävissä muun kuin tässä laissa tarkoitetun verotuksen toimittamista varten.

Verotettavan perintöosuuden tai lahjan arvo vahvistetaan täysin tuhansin markoin siten, että ylimenevät markat jätetään ottamatta huomioon, ja vero mahdollisine veronkorotuksineen määrätään täysin markoin siten, että ylimenevät pennit jätetään määräämättä.

32 §

Kuolinpesän osakas, erityisjälkimmäisyyden saaja ja eloonjäänyt puoliso, silloinkin kun tämä ei ole kuolinpesän osakas, sekä näiden lailliset edustajat, perunkirjoituksen toimittajat ja se, joka on ilmoittanut pesän tai hoitaa sitä, samoin kuin lahjanantaja ja -saaja ovat velvolliset verotoimiston, lääninveroviraston tai verohallituksen asianomaisen virkamiehen tai valtionasiamiehen kehoituksesta antamaan kaikki pesää tai lahjaa koskevat tiedot ja selvitykset sekä esittämään tarkastettaviksi kaikki pesää tai lahjaa koskevat asiakirjat.

33 §

Verotus on toimitettava huolellisesti ja ottaa huomioon sekä valtion että verovelvollisen etu.

34 §

Jos perukirjaa tai veroilmoitusta ei ole annettu tai sitä ei voida panna oikaistunakaan verotuksen perusteeksi, on verotus toimitettava arvioimalla (*arvioverotus*).

Arvioverotus sillä perusteella, että perukirjaa

tai veroilmoitusta ei ole annettu, voidaan toimittaa 10 vuoden kuluessa perintö- tai lahjaverovelvollisuuden alkamisesta.

35 §

Jos perintö- tai lahjaverotusta toimitettaessa harkitaan verotuksen toimittamista arvioimalla tai muun olennaisen poikkeaman tekemistä perukirjaan tai veroilmoitukseen, on 26 tai 27 §:ssä tarkoitettulle ilmoittamisvelvolliselle tai pesänhoitajalle, mikäli mahdollista, varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi ennen verotuksen toimittamista.

36 §

Veroa on korotettava (*veronkorotus*):

1) jos sellainen verovelvollinen, jonka velvollisuutena on antaa perukirja, veroilmoitus tai muu tieto tai asiakirja, on ilman hyväksyttävää syytä laiminlyönyt antaa perukirjan, veroilmoituksen tai muun säädetyn tiedon tai asiakirjan oikeassa ajassa taikka antanut ne olennaisesti vaullinaisina, enintään 20 prosentilla ja, jos hän säädetyn kehotuksen todistettavasti saatuaankin on ilman hyväksyttävää estettä jättänyt velvollisuutensa kokonaan tai osittain täyttämättä, vielä enintään 20 prosentilla; sekä

2) jos verovelvollinen on tietensä tai törkeästä huolimattomuudesta antanut asiatiedoita olennaisesti vääran perukirjan, veroilmoituksen tai muun säädetyn tiedon tai asiakirjan, enintään kaksinkertaiseksi.

Veronkorotus voidaan määrätä sellaisellekin verovelvolliselle, joka ei ole ollut 26 §:n mukaan ilmoittamisvelvollinen mutta jonka on katsottava ilmeisesti olleen tietoinen perukirjan, veroilmoituksen tai muun tiedon virheellisyydestä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu virheellisyys on koskenut vain tiettyä perinnön, testamentin tai lahjan osaa, on veronkorotus määrättävä vain tämän osan aiheuttamasta veron lisääntymisestä.

37 §

Kun verotoimisto on toimittanut verotuksen, on sille, jolle on maksuunpantu perintö- tai lahjaveroa, lähetettävä verolippu ja annettava selvitys verotuksen perusteista sekä ohjeet siitä, miten verotukseen voidaan hakea muutosta.

Jos verovelvollisen osoitetta tai olinpaikkaa ei tiedetä, toimitetaan häntä koskevat 1 momentissa mainitut asiakirjat 28 §:n 1 momentissa tarkoitettulle pesänhoitajalle.

38 §

Jos perintöverotuksen toimittamisen jälkeen kuolinpesään ilmaantuu uusia varoja tai velkoja, on perintökaaren 20 luvun 10 §:ssä tarkoitettu täydennys- tai oikaisukirja annettava verotoimistolle kuukauden kuluessa sen laatimisesta.

Kun perintöverotus toimitetaan veroilmoituksen nojalla, on uusista varoista ja veloista annettava verotoimistolle veroilmoitus kolmen kuukauden kuluessa sen jälkeen, kun niitä on ilmaantunut pesään.

Jos perintö- tai lahjaverotuksen perusteet ovat verotuksen toimittamisen jälkeen muutoin muuttuneet, on se verovelvollinen, jonka perintö- tai lahjaveron määrä nousisi, kuuden kuukauden kuluessa sanotusta syystä tiedon saatuaan velvollinen ilmoittamaan asiasta verotoimistolle, jollei joku muu osakas tai lahjansaaja jo ole sellaista ilmoitusta tehnyt.

39 §

Edellä 38 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa verotus voidaan toimittaa uudelleen 10 vuoden kuluessa perintö- tai lahjaverovelvollisuuden alkamisesta ja noudattaen muutoin soveltuvin osin, mitä 40 ja 41 §:ssä säädetään.

Jos purkavin ehdoin saadun omaisuuden saaja ehdon täytyessä joutuu luovuttamaan omaisuuden viiden vuoden kuluessa siitä, kun hän sen sai, on aikaisemmin maksettu vero palautettava 41 §:ssä säädettyssä järjestyksessä. Verovelvollisen on tehtävä tätä koskeva ilmoitus verotoimistolle kuuden kuukauden kuluessa omaisuuden luovuttamisesta.

40 §

Jos verovelvolliselle laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi taikka sen johdosta, että asiaa ei ole joltakin osalta tutkittu, on hänen sitä aiheuttamattaan jäänyt panematta säädetty vero tai osa siitä, on verotus oikaistava, jollei asiaa ole valitukseen annettulla päätöksellä ratkaistu (*veronoikaisu verovelvollisen vahingoksi*).

Jos verottamatta jääminen on tapahtunut sen takia, että verovelvollinen tai muu ilmoitusvelvollinen on antanut puutteellisen, erehdyttävän tai vääran perukirjan tai veroilmoituksen taikka muun tiedon tai asiakirjan, on veronoikaisua tehtäessä veroa lisäksi korotettava siten kuin 36 §:ssä säädetään.

Veronoikaisu verovelvollisen vahingoksi voidaan tehdä perintö- tai lahjaverotuksen toimit-

tamisvuotta seuraavien kahden vuoden kuluessa. Edellä 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa oikaisu voidaan kuitenkin tehdä verotuksen toimittamisvuotta seuraavien viiden vuoden kuluessa.

Ennen oikaisun tekemistä verovelvolliselle on, mikäli mahdollista, varattava tilaisuus tulla kuulluksi asiassa.

41 §

Jos verovelvolliselle on virheen johdosta pantu liikaa veroa, on verotus oikaistava, jolle asiaa ole valitukseen annettulla päätöksellä ratkaistu (*veronoikaisu verovelvollisen hyväksi*).

Veronoikaisu verovelvollisen hyväksi voidaan tehdä perintö- tai lahjaverotuksen toimittamisvuotta seuraavien viiden vuoden kuluessa.

42 §

Verotuksen oikaisulautakunta ratkaisee verotusta koskevat 43 §:ssä tarkoitettut oikaisuvaatimukset.

Verotoimisto voi kuitenkin ratkaista verovelvollisen tekemän 43 §:ssä tarkoitettua oikaisuvaatimuksen silloin, kun esitetty vaatimus hyväksytään.

43 §

Verovelvollinen tai valtionasiamies saa hakea muutosta verotuksen oikaisulautakunnalta kirjallisella oikaisuvaatimuksella, jollei asiaa ole valitukseen annettulla päätöksellä ratkaistu. Muutosta ei kuitenkaan saa hakea 25 §:n 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen.

Oikaisuvaatimus tehdään sille verotuksen oikaisulautakunnalle, jonka alueella toimitettua verotusta oikaisuvaatimus koskee. Oikaisuvaatimus on toimitettava määräajassa verotoimistoon.

Verovelvollisen on tehtävä oikaisuvaatimus viiden vuoden kuluessa perintö- tai lahjaverotuksen toimittamisvuotta seuraavan vuoden alusta. Valtionasiamiehen on tehtävä oikaisuvaatimus kuuden kuukauden kuluessa verotuksen toimittamispäivästä.

Veronoikaisua ja muutoksenhakuviranomaisen uudelleen toimittavaksi palauttamaa verotusta koskevasta verotoimiston päätöksestä saadaan kuitenkin tehdä oikaisuvaatimus edellä säädetyn määräajan estämättä 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut päätöksestä tiedon. Valtionasiamiehen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

44 §

Edellä 43 §:stä säädetystä poiketen 21 a §:ssä tarkoitettuun ennakkotietopäätökseen haetaan muutosta valittamalla sen läänin lääninoikeuteen, jonka tuomiopiirissä ennakkotietopäätös on tehty. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa verotoimistoon.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa ennakkotietopäätöksen tiedoksisaannista. Valtionasiamiehen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä. Ennakkotietoa koskeva valitus on käsiteltävä lääninoikeudessa kiireellisenä.

45 §

Verovelvollinen tai valtionasiamies saa hakea oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen muutosta valittamalla sen läänin lääninoikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätös on tehty. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa verotoimistoon.

Verovelvollisen valitusaika on viisi vuotta perintö- tai lahjaverotuksen toimittamisvuotta seuraavan vuoden alusta. Valtionasiamiehen valitusaika on kuusi kuukautta verotuksen toimittamispäivästä. Oikaisuvaatimuksen annettua päätöksestä saadaan kuitenkin valittaa tämän määräajan estämättä 60 päivän aikana sen päivän jälkeen, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut tiedon päätöksestä. Valtionasiamiehen valitusaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

46 §

Verotoimiston tulee varata verovelvolliselle valtionasiamiehen tekemästä valituksesta ja valtionasiamiehelle verovelvollisen tekemästä valituksesta tilaisuus vastineen ja tarvittaessa vastaselityksen antamiseen. Valituskirjelmä vastineineen ja vastaselityksineen sekä verotuksen perusteena olevat asiakirjat on lähetettävä viipymättä lääninoikeudelle. Asiakirjoihin on liitettävä jäljennös verotuksen oikaisulautakunnan oikaisuvaatimuksen antamasta päätöksestä sekä verojohtajan lausunto valituksesta.

47 §

Valitus, jonka verovelvollinen tai valtionasiamies tekee lääninoikeudelle ja joka olisi tullut osoittaa oikaisuvaatimuksena verotuksen oikaisulautakunnalle, käsitellään oikaisuvaatimuksena. Valituksen tutkimatta jättämisestä ei tällöin tehdä päätöstä.

48 §

Lääninoikeuden päätökseen saa hakea muu-

tosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen 60 päivän kuluessa tiedoksisaannista. Valtion puolesta on valitusoikeus verotuslaissa tarkoitettulla tarkastusasiamehellä. Lääninoikeuden ennakkotietoa koskevaan päätökseen ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla.

Valituskirjelmä sekä lääninoikeuden päätös ja selvitys siitä, milloin valittaja on saanut tiedon lääninoikeuden päätöksestä, on 1 momentissa mainitussa ajassa toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu valituskirjelmä voidaan toimittaa myös lääninoikeuteen, jonka on viipymättä lähetettävä se ja asiassa kertyneet asiakirjat korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

49 §

Jos perintö- tai lahjaverotusta koskevassa asiassa, josta on tehty oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle tai haettu muutosta lääninoikeudelta, asia joltakin osaltaan on jäänyt tutkimatta tai verotuksessa on sovellettu vääriä perusteita taikka verotus on muutoin toimitettu olennaisesti väärin, voidaan asia kokonaisuudessaankin palauttaa verotoimistolle tai verotuksen oikaisulautakunnalle uuden verotuksen toimittamista tai päätöksen tekemistä varten.

50 §

Jos verotusta on muutettu toisen verovelvollisen verotukseen vaikuttavalla tavalla, verotoimisto oikaisee veronoikaisuin myös tämän verovelvollisen verotusta muutosta vastaavasti (*seurannaismuutos*), jollei oikaisun tekeminen ole erityisestä syystä kohtuutonta. Seurannaismuutos voidaan tehdä, vaikka veronoikaisun edellytykset puuttuvat.

Verovelvolliselle on, mikäli mahdollista, ennen oikaisun tekemistä varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

51 §

Jos viranomaisella on oikaisuvaatimukseen tai valitukseen antamallaan päätöksellä määrännyt jonkun verovelvolliseksi tai muuttanut verotusta koskevaa päätöstä, on muutoksen tehneen viranomaisen vahvistettava muutoksen peruste. Jäljennös korkeimman hallinto-oikeuden tai lääninoikeuden edellä tarkoitettua päätöksestä on lähetettävä lääninoikeudelle ja verotoimistolle. Verotoimisto oikaisee verotuk-

sen edellä tarkoitettua päätöksen perusteella noudattaen soveltuvin osin, mitä veronoikaisusta säädetään.

Jos vero on päätöksen perusteella poistettu tai sitä on alennettu, on asianomaiselle palautettava takaisin liikaa maksettu määrä ja sille säädetty korko maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

Jos joku on määrätty verovelvolliseksi tai veroa on päätöksen perusteella korotettu, verovelvolliselle on annettava verolippu ja perittävä maksamaton vero sekä sille edellä 2 momentin nojalla ehkä maksettu korko.

5 luku

Veronkanto, maksuajan pidentäminen ja veronhuojennus

52 §

Vero kannetaan, mikäli sukupolvenvaihdostilanteiden kohdalla ei ole toisin säädetty, yhdessä tai, jos valtiovarainministeriö niin määrää, useammassa erässä ministeriön määräämän ajan kuluessa.

Vero on maksettava, vaikka verotus ei olisi-kaan saanut lainvoimaa.

53 §

Valtiovarainministeriö voi määräämillään ehdoilla hakemuksesta myöntää osittaisen tai täydellisen vapautuksen perintö- tai lahjaverosta, viivästyskorosta ja jäämämaksusta sekä lykkäyksen vuoksi suoritettavasta korosta. Vapautus voidaan myöntää:

1) jos verovelvollisen veronmaksukyky hänen ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen on erityisistä syistä, kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut;

2) jos veron periminen ilmeisesti vaarantaisi maa- tai metsätalouden taikka muun yritystoiminnan jatkuvuuden tai työpaikkojen säilyvyyden; tai

3) jos veron periminen muusta erityisestä syystä olisi ilmeisesti kohtuutonta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen ratkaisee valtiovarainministeriön asemesta verohallitus, jos poistettavaksi pyydetty määrä on enintään 300 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ottaa periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Jos perintö- tai lahjaveron suorittaminen määrääjässä käy verovelvolliselle vaikeaksi, voi

veronkantoviranomainen hakemuksesta myöntää veron suorittamisen lykkäystä. Verohallitus voi erityisistä syistä ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Veronkantoviranomainen ja verohallitus myöntävät lykkäyksen valtiovarainministeriön määräämin ehdoin. Valtiovarainministeriö voi niin ikään ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Ministeriö määrää tällöin lykkäysehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

54 §

Jos pesäosuuden tai lahjan arvo on verovelvollisuuden alkamisen jälkeen olennaisesti vähentynyt, valtiovarainministeriö voi erityisistä syistä määräämillään ehdoilla hakemuksesta päättää, että maksetusta verosta on kohtuulliseksi katsottu osa suoritettava verovelvolliselle takaisin tai vastaavasti maksamatta olevaa veron määrää on alennettava.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen ratkaisee valtiovarainministeriön asemesta verohallitus, jos poistettavaksi pyydetty määrä on enintään 300 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ottaa periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

55 §

Perintö- tai lahjaverosta jätetään verovelvollisen verotoimistolle ennen verotuksen toimitamista tekemästä pyynnöstä osa maksuunpanematta, jos:

1) veronalaiseen perintöön tai lahjaan sisältyy maatilaa, muu yritys tai osa niistä;

2) verovelvollinen jatkaa perintönä tai lahjana saaduilla varoilla maatalouden tai maa- ja metsätalouden harjoittamista tai muuta yritystoimintaa perintönä tai lahjana saadulla maatilalla tai näin saadussa yrityksessä; ja

3) edellä 1 kohdassa tarkoitettua maatilasta, muusta yrityksestä tai niiden osasta määrätyn perintö- tai lahjaveron suhteellinen osa koko verosta on suurempi kuin 5 000 markkaa.

Maksuunpanematta jätettävän veron osan laskemiseksi tämän lain mukaan määrätystä verosta vähennetään vero, joka perintöosuudesta tai lahjasta olisi määrättävä, jos maatilalla maatalousmaa, metsä, rakennukset, rakennelmat, koneet, kalusto ja laitteet samoin kuin muuhun yritykseen kuin maatalaan kuuluvat

varat arvostettaisiin verovelvollisuuden alkamista edeltäneeltä vuodelta toimitetussa varallisuusverotuksessa noudatettujen perusteiden mukaan. Näin saatu erotus tai, jos se on suurempi kuin 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua perintö- tai lahjaveron 5 000 markan ylimenevä osa, viimeksi mainittu määrä jätetään maksuunpanematta.

Jos verovelvollinen luovuttaa pääosan 1 momentissa tarkoitettua maatilasta, muusta yrityksestä tai sellaisen osasta ennen kuin viisi vuotta on kulunut perintö- tai lahjaverotuksen toimituspäivästä, verovelvollisen maksettavaksi pannaan tämän pykälän nojalla maksuunpanematta jätetty vero korotettuna 20 prosentilla.

56 §

Jos maatilasta, muusta yrityksestä tai niiden osasta määrätyn perintö- tai lahjaveron suhteellinen osa koko verosta on 10 000 markkaa tai enemmän ja jos 55 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainitut edellytykset ovat olemassa, tämän veron osan maksuaikaa pidennetään verovelvollisen ennen verotuksen toimitamista verotoimistolle tekemästä pyynnöstä.

Vero, jonka maksamiseen on myönnetty pidennystä 1 momentin mukaan, kannetaan yhtä suurina, vähintään 5 000 markan suuruisina vuotuiserinä enintään viiden vuoden aikana sen mukaan kuin valtiovarainministeriö tarkemmin määrää. Pidennetyltä maksuajalta ei peritä korkoa.

Jos verovelvollinen luovuttaa pääosallisen osan edellä tarkoitettua maatilasta, muusta yrityksestä tai sellaisen osasta, verotoimisto määrää kaikki vielä tällöin maksamatta olevat maksuerät kannettaviksi seuraavan kantoeran yhteydessä.

57 §

Edellä 55 ja 56 §:ssä tarkoitetaan maatilalla muun yrityksen osalla myös vähintään yhtä viidesosaa maatilalla tai yrityksen omistamiseen oikeuttavista osakkeista tai osuuksista.

6 luku

Erityisiä säännöksiä

58 §

Rangaistus perintö- ja lahjaveron lainvastaisesta välttämisestä ja sen yrittämisestä säädetään rikoslain 29 luvun 1—3 §:ssä.

59 §

Mikäli ei tässä laissa toisin säädetä, on soveltuvin osin noudatettava, mitä verotuslain 5—19, 40—54 ja 129—143 §:ssä säädetään.

60 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

7 luku

Voimaantulo

61 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1994.

Lain 34 §:ää sovelletaan niihin tapauksiin, joissa perintö- tai lahjaverovelvollisuus on alkanut lain tultua voimaan.

Tätä lakia sovelletaan niihin oikaisuvaatimuksiin ja valituksiin, jotka tehdään lain tultua voimaan. Ennen tämän lain voimaantuloa toimitetuissa verotuksissa pidetään 31 §:n 2 momentissa tarkoitettuna verotuksen toimittamispäivänä sitä päivää, jona asia on käsitelty perintöverolautakunnassa.

Perintöverolautakunnalle osoitettuihin hallintomenettelylain (598/82) 26 ja 27 §:ssä tarkoitettuihin asia- tai kirjoitusvirhettä koskeviin

korjausvaatimuksiin, jotka ovat tulleet vireille ennen tämän lain voimaantuloa ja jotka ovat käsiteltävinä verotoimistossa, sovelletaan, mitä 42 §:ssä säädetään oikaisuvaatimuksen käsittelemisestä.

Ennen tämän lain voimaantuloa veronjärjestelynä vireille tullessiin, verotoimistossa käsiteltävinä oleviin asioihin sovelletaan, mitä 38 ja 39 §:ssä säädetään.

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tullessiin, verotoimistossa käsiteltävinä oleviin ennakkotietoa koskeviin hakemuksiin sovelletaan, mitä tässä laissa ennakkotiedosta säädetään.

Korkeimman hallinto-oikeuden ja läänioikeuden ennen tämän lain voimaantuloa perintöverolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi palauttamiin asioihin sovelletaan, mitä tämän lain voimaan tullessa voimassa olleissa säännöksissä säädetään perintöverolautakunnan oikeudesta toimittaa verotus. Uudelleen toimitettavan verotuksen toimittaa kuitenkin verotuksen oikaisulautakunta.

Jos valitusaika tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan on pidempi kuin tässä laissa säädetty vastaava aika, sovelletaan perintöverolautakunnassa ennen tämän lain voimaantuloa käsitellystä perintö- tai lahjaverotuksesta tehtyyn valitukseen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki

verotuslain 85 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä joulukuuta 1958 annetun verotuslain (482/58) 85 §, sellaisena kuin se on 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (980/79), seuraavasti:

85 §
 Verovelvollisen kuoltua tulee veronoikaisun, maksuunpanon oikaisun ja jälkiverotuksen kohdistua kuolinpesään sen mukaan kuin 4 §:ssä säädetään. Kuolinpesään kohdistuva verovelvollisen vahingoksi tapahtuva veronoikaisu ja maksuunpanon oikaisu samoin kuin

kuolinpesään kohdistuva jälkiverotus on kuitenkin toimitettava viimeistään kahden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona perukirja on annettu verotoimistolle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 1994.

3.

Laki

moottoriajoneuvoverosta annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan moottoriajoneuvoverosta 30 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain (722/66) 31 § seuraavasti:

31 §
 Verovelvollisen kuoltua tulee 29 ja 30 §:ssä säädetyn oikaisun tai jälkiverotuksen kohdistua kuolinpesään. Jälkiverotus on tällöin toimitettava vuoden kuluessa sen kalenterivuoden

päättymisestä, jona perukirja annettiin verotoimistolle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 1994.

Helsingissä 4 päivänä maaliskuuta 1994

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

1.

Laki**perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain (378/40) 19 §:n 1 kohta, sellaisena kuin se on 16 päivänä maaliskuuta 1979 annetussa laissa (318/79), ja *muutetaan* 16 ja 21 a § sekä 4—7 luku, 7 luku kuitenkin lukuun ottamatta 73 §:ää, joka siirretään 61 §:ksi,

sellaisina kuin ne ovat, 21 a § mainitussa 16 päivänä maaliskuuta 1979 annetussa laissa ja 4—7 luku niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

16 §

Perintöveroa määrättäessä on otettava lukuun myös sellainen lahja, jonka perinnönjättäjä on antanut perilliselle tai testamentinsaajalle ehdolla, että lahjansaaja saa lahjan haltuunsa vasta antajan kuollessa.

Sama olkoon lakina myötäjaisistä ja sellaisesta pesästä annetusta omaisuudesta, joka lain mukaan on perinnönjaossa otettava lukuun, niin myös muusta lahjasta, jonka perillinen tai testamentinsaaja on saanut perinnönjättäjältä kahden viimeisen vuoden kuluessa ennen hänen kuolemaansa ja joka ei 19 §:n 2 tai 3 kohdan mukaan ole lahjaverosta vapaa. Perintöverosta vähennetään kuitenkin sen lahjaveron määrä, mikä omaisuudesta on suoritettu, sekä kiinteistön lainhuudatusta haettaessa maksettu leimavero, ellei sitä aikaisemmin ole lahjaverosta vähennetty.

19 §

Lahjaveroa ei suoriteta:

1) sellaisesta lahjasta, josta 16 §:n 1 momentin mukaan on suoritettava perintöveroa, eikä avioehdolla annetusta omaisuudesta;

21 a §

Jos maatila, muu yritys tai tällaisen osa aiotaan luovuttaa, se perintöverolautakunta, jonka alueella luovuttaja asuu, luovuttajan tai luovutuksensaajan hakemuksesta antaa ennakkotiedon siitä, onko luovutuksesta suoritettava

Ehdotus

16 §

Perintöverotusta toimitettaessa pesän varoihin on lisättävä:

1) lahja, joka perintökaaren mukaan on otettava huomioon perinnönjaossa; ja

2) muu lahja, jonka perillinen tai testamentinsaaja on saanut perinnönjättäjältä kahden viimeisen vuoden kuluessa ennen tämän kuolemaa ja joka ei ole 19 §:n 2 tai 3 kohdan nojalla lahjaverosta vapaa.

Perintöverosta vähennetään 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa se lahjavero, joka aikaisemmin on suoritettu, ja se leimavero, joka on maksettu kiinteistön lainhuutoa haettaessa, jollei sitä ole aikaisemmin vähennetty lahjaverosta.

19 §

Lahjaveroa ei suoriteta:

(1 kohta kumotaan)

21 a §

Ennakkotiedon lahjaverotuksesta antaa sen veropiirin verotoimisto, jonka alueella varallisuuden luovuttaja asuu.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lahjaveroa sekä suoritettavan veron perusteista ja määrästä. Lainvoiman saanutta ennakkotietoa on hakijan sitä vaatiessa sitovana noudatettava, jos luovutus tapahtuu vuoden kuluessa siitä, kun ennakkotieto tuli lainvoimaiseksi. Ennakkotietohakemus on käsiteltävä kiireellisesti.

Ennakkotiedon voivat hakea sekä luovuttaja että luovutuksensaaja. Ennakkotieto annetaan siitä, onko luovutuksesta suoritettava lahjaveroa, sekä suoritettavan veron perusteista ja määrästä. Ennakkotietohakemus on käsiteltävä kiireellisesti.

Lainvoiman saanutta ennakkotietoa on hakijan sitä vaatiessa noudatettava sitovana, jos luovutus tapahtuu kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun ennakkotieto tuli lainvoimaiseksi.

4 luku

Veron määrääminen ja suorittaminen

22 §

Vero perintönä tai testamentilla saadusta omaisuudesta määrätään siinä kunnassa, missä perinnönjättäjä kuollessaan vakinaisesti asui.

Milloin omaisuus on tuleva kahdelle tai useammalle henkilölle siten, että se, sittenkuin toisen oikeus on lakannut, siirtyy toiselle, on kuitenkin myöhemmän haltijan suoritettava vero määrättävä siellä, missä edellinen haltija asuu tai kuollessaan asui.

23 §

Lahjasta määrätään vero siinä kunnassa, missä lahjanantaja asui verovelvollisuuden alkaessa.

24 §

Milloin 22 tai 23 §:n säännöksiä ei käy soveltaminen, on vero määrättävä siinä kunnassa, missä veronalainen omaisuus verovelvollisuuden alkaessa suurimmalta osaltaan oli taikka, jollei se ollut tässä maassa, missä verovelvollinen veroa määrättäessä asuu.

25 §

Perintöveron määrääminen toimitetaan perinnönjättäjän jäämistöstä laaditun perukirjan johdolla.

4 luku

Verotus ja muutoksenhaku

22 §

Perintöverotuksen toimittaa sen veropiirin verotoimisto, jonka alueella perinnönjättäjä kuollessaan vakinaisesti asui.

Jos omaisuus siirtyy kahdelle tai useammalle henkilölle siten, että se toisen oikeuden lakatua siirtyy toiselle, myöhemmän saajan verotuksen toimittaa kuitenkin sen veropiirin verotoimisto, jonka alueella edellinen saaja asuu tai kuollessaan asui.

23 §

Lahjaverotuksen toimittaa sen veropiirin verotoimisto, jonka alueella lahjanantaja asui verovelvollisuuden alkaessa.

24 §

Jos 22 tai 23 §:n säännöksiä ei voida soveltaa, perintö- tai lahjaverotuksen toimittaa sen veropiirin verotoimisto, jonka alueella veronalainen varallisuus verovelvollisuuden alkaessa suurimmalta osaltaan oli, tai jollei varallisuus ollut Suomessa, sen veropiirin verotoimisto, jonka alueella verovelvollinen veroa määrättäessä asuu.

25 §

Perintöverotus toimitetaan perinnönjättäjän jäämistöstä laaditun perukirjan ja, jos perinnönjako on jo toimitettu, lisäksi jakokirjan perusteella.

Voimassa oleva laki

Niissä tapauksissa, jotka mainitaan 22 §:n 2 momentissa, on veroa määrättäessä otettava huomioon myös edellisen haltijan tai osuutta rasittavan oikeuden haltijan jäämistöstä laadittu perukirja.

Milloin lainmukainen perinnönjako jo on toimitettu, olkoon jakokirja perukirjan ohella ohjeena veroa määrättäessä.

Perintöverotuksen toimittamisen voi perintöverolautakunta kuolinpesän osakkaan ennen verotuksen toimittamista tekemästä hakemuksesta lykätä määräajaksi, kuitenkin enintään vuodeksi perukirjan perintöverolautakunnalle jättämiselle säädetyn ajan päättämistä, jos hakemuksen tueksi esitetään painavia syitä. Tällaisena syynä on muun muassa pidettävä perinnönjaon toimittamista pesässä, johon sisältyvän maatilaa tai muun yrityksen toimintaa jatketaan kuolinpesän tai sen osakkaiden lukuun, kun kysymyksessä ei ole kuolinpesän kokonaisvaroihin nähden vähäinen varallisuus-erä.

26 §

Velvollinen antamaan perukirjan perintöveron määräämiseksi on se, jonka perintökaaren 20 luvun säännösten mukaan tulee ilmoittaa pesä.

Jos perinnönjättäjä kuollessaan ei asunut Suomessa, taikka jos velvollisuus suorittaa perintöveroa alkaa myöhemmin kuin 5 §:ssä on säädetty, eikä veron määräämistä ole toimitettava sen mukaan, kuin 25 §:n 2 momentissa on säädetty, on verovelvollisen tahi, kun hän ei ole Suomessa, sen, jolla on kuolinpesä hallussaan, annettava veron määräämisen ohjeeksi veroilmoitus.

27 §

Lahjavero määrätään verovelvollisen annettavan veroilmoituksen perusteella.

28 §

Perukirjaan on merkittävä, missä perinnönjättäjä kuollessaan vakinaisesti asui, ja sen oheen on liitettävä sellainen ote kirkonkirjasta tai

Ehdotus

Edellä 22 §:n 2 momentissa mainituissa tapauksissa on verotusta toimitettaessa otettava huomioon myös edellisen haltijan tai osuutta rasittavan oikeuden haltijan jäämistöstä laadittu perukirja.

Verotoimisto voi kuolinpesän osakkaan ennen verotuksen toimittamista tekemästä hakemuksesta lykätä perintöverotuksen toimittamisen määräajaksi, kuitenkin enintään vuodeksi perukirjan verotoimistolle jättämiselle säädetyn ajan päättymisestä, jos hakemuksen tueksi esitetään painavia syitä. Tällaisena syynä on muun muassa pidettävä perinnönjaon toimittamista pesässä, johon sisältyvän maatilaa tai muun yrityksen toimintaa jatketaan kuolinpesän tai sen osakkaiden lukuun, kun kysymyksessä ei ole kuolinpesän kokonaisvaroihin nähden vähäinen varallisuus-erä.

26 §

Perintöverotuksen toimittamista varten on sen, jonka tulee perintökaaren 20 luvun säännösten nojalla ilmoittaa pesä, annettava *kehotusta* perukirja. Edellä 22 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa on annettava myös edellisen haltijan tai osuutta rasittavan oikeuden haltijan jäämistöstä laadittu perukirja.

Perintöverotuksen toimittamista varten on verovelvollisen kuitenkin annettava veroilmoitus, jos perinnönjättäjä ei kuollessaan asunut Suomessa tai jos velvollisuus suorittaa perintöveroa muissa kuin 22 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa alkaa myöhemmin kuin 5 §:ssä säädetään. Jos verovelvollinen ei asu Suomessa, velvollinen antamaan veroilmoituksen on se, jolla on kuolinpesä hallussaan.

27 §

Lahjaverotuksen toimittamista varten on lahjansaajan annettava kehotusta lahjaveroilmoitus.

Jos lahjasta ei ole 19 §:n nojalla suoritettava veroa, veroilmoitusta ei ole annettava, ellei sitä erikseen vaadita.

28 §

Perukirjassa on mainittava, kuka pesänhoitajana ottaa vastaan perintöverotusta koskevia ilmoituksia ja tiedusteluja.

Voimassa oleva laki

siviilirekisteristä, joka osoittaa vainajan oikeudenomistajat. Perukirjassa on myös mainittava sen nimi, toimi, kotipaikka ja asunto-osoite, joka pesästä saa omaisuutta, sekä niin ikään mainittava, kuka pesänhoitajana ottaa vastaan perintöveroasiaa koskevia ilmoituksia.

Ehdotus

Perukirjassa on myös mainittava, onko perilliselle tai testamentinsaajalle annettu sellaista omaisuutta, joka 16 §:n mukaan on otettava lukuun perintöveroa määrättäessä, ja tällaisen omaisuuden laatu ja arvo.

Verohallitus antaa tarkemmat määräykset siitä, mitä asiakirjoja verotuksen toimittamista varten on annettava. Verohallitus voi myös määrätä, että perintö- tai lahjaverotusta varten annettavat tiedot tulee antaa verohallituksen vahvistamaa lomaketta käyttäen.

29 §

Kaikki sellaiset kirjoitukset ja asiakirjat, mitkä ovat tarpeelliset pesän tilan selville saamiseksi, on perukirjaan otettava tai siihen jäljennöksinä liitettävä.

Pesän omaisuudesta tehdyn luettelon jälkeen, jossa omaisuus on säädettyjen perusteiden mukaan arvioitu, mainittakoon perukirjassa, onko perilliselle tai testamentinsaajalle annettu sellaista omaisuutta, joka 16 §:n mukaan on otettava lukuun perintöveroa määrättäessä, niin myös sen omaisuuden laatu ja arvo.

Milloin omaisuudesta suoritettava perintövero on määrättävä muun henkilön kuin perinnönjättäjän jäämistöstä laaditun perukirjan nojalla, on tähän perukirjaan erikseen merkittävä myös sanottu omaisuus ja sen arvo, niin myös kenen siitä on perintövero suoritettava.

30 §

Jos vainaja on muussa Suomen kunnassa, kuin missä hän kuollessaan asui, jättänyt jälkeensä omaisuutta, josta toimitetaan eri perunkirjoitus, on siitä tehtävä merkintä asuinpaikassa laadittavaan perukirjaan.

31 §

Veroilmoituksessa on mainittava verovelvollisen nimi, toimi, kotipaikka ja asunto-osoite sekä sen nimi ja kotipaikka, jolta omaisuus on saatu, heidän välisensä sukulaisuussuhde sekä omaisuuden laatu ja säädettyjen perusteiden mukaan laskettu arvo, niin myös sellainen omaisuus, joka 16 §:n ja 20 §:n 2 momentin mukaan on veroa määrättäessä otettava lukuun.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Ilmoituksen oheen on liitettävä alkuperäisinä tai oikeiksi todistettuina jäljennöksinä ne asiakirjat, joista verovelvollisuuden perusteena olevat seikat selviävät, sekä, jos määrättävästä verosta on vähennettävä jo suoritettu vero, selvitys tästä verosta.

32 §

Perintö- ja lahjaverotusta varten on jokaisessa kunnassa perintöverolautakunta. Perintöverolautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena. Jaostojen lukumäärän määrää verohallitus. Perintöverolautakunnan toimistotehtävät hoitaa veropiirin verotoimisto.

Perintöverolautakunnassa on puheenjohtaja ja riittävä määrä varapuheenjohtajia sekä vähintään kaksi muuta jäsentä sen mukaan kuin verohallitus määrää. Perintöverolautakunnan puheenjohtajana on veropiirin verojohtaja. Muut lautakunnan jäsenet, varapuheenjohtajat heihin luettuina, määrää lääninverovirasto asianomaisen verolautakunnan jäsenistä. Niin ikään määrää lääninverovirasto perintöverolautakuntaan yhden tai tarvittaessa useamman valtionasiamiehen ja heille varamiehet.

Lääninverovirasto määrää, kuka varapuheenjohtajista puheenjohtajan estyneenä ollessa toimii lautakunnan puheenjohtajana. Muiden 2 momentissa tarkoitettujen lautakunnan jäsenten varamiehinä ovat heidän verolautakunnassa olevat varamiehensä. Verojohtajalle muutoin kuin perintöverolautakunnan puheenjohtajana tämän lain mukaan kuuluvat tehtävät hoitaa verojohtajan ollessa estyneenä hänen sijaisenaan verotoimiston päällikkönä toimiva henkilö.

Perintöverolautakunnasta, sen jaostosta, lautakunnan puheenjohtajasta, varapuheenjohtajista ja muista jäsenistä sekä valtionasiamiehestä on soveltuvin osin voimassa, mitä verolautakunnasta, sen jaostosta, verolautakunnan puheenjohtajasta, varapuheenjohtajista ja muista jäsenistä sekä valtionasiamiehestä on verotuslaissa (482/58) säädetty.

Verohallinnon asianomaisella virkamiehellä on oikeus olla läsnä verotuksen valvontaa ja verotusehdotuksen selvittämistä varten perintöverolautakunnan kokouksessa ja ottaa siellä osaa keskusteluun.

33 §

Perukirja on kuukauden kuluessa perunkirjoituksesta kolmin kappalein annettava asianomaiselle perintöverolautakunnalle. Jos vainaja

29 §

Perukirja on annettava asianomaiselle verotoimistolle kuukauden kuluessa perunkirjoituksesta.

Voimassa oleva laki

on muualla jättänyt jälkeensä omaisuutta, josta on toimitettu eri perunkirjoitus, annettakoon siinä laadittu perukirja samassa ajassa tästä perunkirjoituksesta lukien sille lautakunnalle, jonka tulee määrätä vero. Milloin perinnönjako jo on toimitettu, liitettäköön jakokirja perukirjan oheen.

Verojohtajan tulee viipymättä ilmoittaa asianomaiselle raastuvanoikeudelle tai kihlakunnantuomarille päivä, jona perintöveroasia on ratkaistu, taikka että perukirjan antaminen perintöverolautakunnalle on laiminlyöty.

34 §

Veroilmoitus on kaksin kappalein annettava asianomaiselle perintöverolautakunnalle kolmen kuukauden kuluessa verovelvollisuuden alkamisesta.

35 §

Verojohtajan tulee, saatuaan perukirjan tai veroilmoituksen, valmistavasti tarkastaa taikka perintöverolautakunnan muulla jäsenellä tai verotoimiston verovalmistelua suorittavalla henkilöllä tarkastuttaa, onko veronalainen omaisuus siihen täydellisesti merkitty ja oikein arvioitu sekä ovatko muut siinä olevat tiedot oikeat ja täydelliset. Jos lisäselvitystä tarvitaan, on tarkastuksen toimittajan se hankittava.

Muussa veropiirissä olevasta omaisuudesta annetut tiedot voi verojohtaja lähettää mainitun veropiirin verojohtajalle tarkastettavaksi.

Ehdotus

Jos verotoimisto havaitsee, että perunkirjoituksen toimittaminen on laiminlyöty, voi verotoimisto ilmoittaa siitä käräjäoikeudelle.

30 §

Veroilmoitus on annettava asianomaiselle verotoimistolle kolmen kuukauden kuluessa verovelvollisuuden alkamisesta.

31 §

Verotoimisto toimittaa perintö- ja lahjaveroituksen. Verotoimisto myös oikaisee havaitseman 40 tai 41 §:ssä tarkoitettun virheen.

Verotus katsotaan toimitetuksi sinä päivänä, jona verotoimisto on käsitellyt asian. Verotuksen toimittamispäivän tulee ilmetä verotusasiakirjoista.

Verotusta toimitettaessa voidaan ottaa huomioon myös ne tiedot ja asiakirjat, jotka ovat verotoimiston käytettävissä muun kuin tässä laissa tarkoitettun verotuksen toimittamista varten.

Verotettavan perintöosuuden tai lahjan arvo vahvistetaan täysin tuhansin markoin siten, että ylimenevät markat jätetään ottamatta huomioon, ja vero mahdollisine veronkorotuksineen määrätään täysin markoin siten, että ylimenevät pennit jätetään määräämättä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

36 §

Joka toimittaa 35 §:n 1 momentissa säädetyn valmistavan tarkastuksen, laatikoon myös ehdotuksen veron määrästä, mikä verovelvollisen on suoritettava. Kun tehdään ehdotus siitä verosta, joka on maksettava kuolinpesästä tulevasta osuudesta, noudatettakoon, mitä laissa ja veroa määrättäessä huomioon otettavassa testamentissa on pesän jakamisesta määrätty. Jos perinnönjako jo on säädettyssä järjestyksessä toimitettu, pidettäköön tätä perusteena, mikäli siinä eloonjääneelle aviopuolisolle ei ole avio-oikeuden nojalla tahi naima- tai etuosana annettu enempää, kuin hänelle laillisesti on tuleva.

37 §

Ne, jotka kuolinpesästä saavat omaisuutta, tai heidän lailliset edustajansa sekä perunkirjoituksen toimittajat ja se, joka on pesän ilmoittanut tai sitä hoitaa, niin myös lahjan-saaja ovat velvolliset perintöverolautakunnan, verojohtajan, valtionasiamiehen tai verotoimiston asianomaisen virkamiehen kehotuksesta antamaan kaikki pesää tai lahjaa koskevat tiedot ja selvitykset.

Asianomaisen papiston sekä muiden viranomaisten tulee niin ikään pyydettyessä antaa tarvittavat tiedot.

Verojohtaja on, jos perintöverolautakunta niin päättää, oikeutettu vaatimaan pesän ilmoittajan valallansa vahvistamaan perukirjassa ilmoittamansa tiedot oikeiksi, niinkuin siitä perintökaaren 9 luvun 1 §:ssä on säädetty.

38 §

Perintöverolautakunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta asianomaisen lääninverotoimiston määrääminä kuukausina sinä aikana ja siinä paikassa, minkä puheenjohtaja määrää.

39 §

Perintöverolautakunnan tulee hankkia tarpeelliseksi katsomansa lisäselvitys ja määrätä vero tunnollisesti harkittuaan, mitä veronalaisesta omaisuudesta sekä muista asiaan kuuluvista seikoista on selville käynyt tai tiedetään. Erimielisyyden sattuessa on noudatettava, mitä verotuslain 58 §:ssä on säädetty.

32 §

Kuolinpesän osakas, erityisjälkisäädöksen saaja ja eloonjäänyt puoliso, silloinkin kun tämä ei ole kuolinpesän osakas, sekä näiden lailliset edustajat, perunkirjoituksen toimittajat ja se, joka on ilmoittanut pesän tai hoitaa sitä, samoin kuin lahjanantaja ja -saaja ovat velvolliset verotoimiston, lääninveroviraston tai verohallituksen asianomaisen virkamiehen tai valtionasiamiehen kehotuksesta antamaan kaikki pesää tai lahjaa koskevat tiedot ja selvitykset sekä esittämään tarkastettaviksi kaikki pesää tai lahjaa koskevat asiakirjat.

33 §

Verotus on toimitettava huolellisesti ja ottaen huomioon sekä valtion että verovelvollisen etu.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

34 §

Jos perukirjaa tai veroilmoitusta ei ole annettu tai sitä ei voida panna oikaistunakaan verotuksen perusteeksi, on verotus toimitettava arvioimalla (arvioverotus).

Arvioverotus sillä perusteella, että perukirjaa tai veroilmoitusta ei ole annettu, voidaan toimittaa 10 vuoden kuluessa perintö- tai lahjaverovelvollisuuden alkamisesta.

35 §

Jos perintö- tai lahjaverotusta toimitettaessa harkitaan verotuksen toimittamista arvioimalla tai muun olennaisen poikkeaman tekemistä perukirjaan tai veroilmoitukseen, on 26 tai 27 §:ssä tarkoitettulle ilmoittamisvelvolliselle tai pesänhoitajalle, mikäli mahdollista, varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi ennen verotuksen toimitamista.

39 a §

Veroa on korotettava (*veronkorotus*):

1) jos sellainen verovelvollinen, jonka velvollisuutena on antaa perukirja, veroilmoitus tai muu tieto tai asiakirja, ilman hyväksyttävää syytä on laiminlyönyt perukirjan, veroilmoituksen tai muun säädetyn tiedon tai asiakirjan oikeassa ajassa antamisen taikka antanut ne olennaisesti vaillinaisina, enintään 20 prosentilla ja, jos hän säädetyn kehotuksen todistettavasti saatuaankin on ilman hyväksyttävää estettä jättänyt velvollisuutensa kokonaan tai osaksi täyttämättä, vielä enintään 20 prosentilla; sekä

2) jos verovelvollinen on tietensä tai törkeästä huolimattomuudesta antanut asiatiedoitaan olennaisesti väärän perukirjan, veroilmoituksen tai muun säädetyn tiedon tai asiakirjan, enintään kaksinkertaiseksi.

Veronkorotus voidaan määrätä sellaisellekin verovelvolliselle, joka ei ole ollut 26 §:n mukaan ilmoittamisvelvollinen, mutta jonka on katsottava ilmeisesti olleen tietoinen perukirjan, veroilmoituksen tai muun tiedon virheellisyydestä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu virheellisyys on koskenut vain tiettyä perinnön, testamentin tai lahjan osaa, on veronkorotus määrättävä vain tämän osan aiheuttamasta veron lisääntymisestä.

36 §

Veroa on korotettava (*veronkorotus*):

1) jos sellainen verovelvollinen, jonka velvollisuutena on antaa perukirja, veroilmoitus tai muu tieto tai asiakirja, on ilman hyväksyttävää syytä laiminlyönyt antaa perukirjan, veroilmoituksen tai muun säädetyn tiedon tai asiakirjan oikeassa ajassa taikka antanut ne olennaisesti vaillinaisina, enintään 20 prosentilla ja, jos hän säädetyn kehotuksen todistettavasti saatuaankin on ilman hyväksyttävää estettä jättänyt velvollisuutensa kokonaan tai osittain täyttämättä, vielä enintään 20 prosentilla; sekä

2) jos verovelvollinen on tietensä tai törkeästä huolimattomuudesta antanut asiatiedoitaan olennaisesti väärän perukirjan, veroilmoituksen tai muun säädetyn tiedon tai asiakirjan, enintään kaksinkertaiseksi.

Veronkorotus voidaan määrätä sellaisellekin verovelvolliselle, joka ei ole ollut 26 §:n mukaan ilmoittamisvelvollinen mutta jonka on katsottava ilmeisesti olleen tietoinen perukirjan, veroilmoituksen tai muun tiedon virheellisyydestä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu virheellisyys on koskenut vain tiettyä perinnön, testamentin tai lahjan osaa, on veronkorotus määrättävä vain tämän osan aiheuttamasta veron lisääntymisestä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

40 §

Perintöverolautakunnan kokouksissa on puheenjohtajan pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään kunkin verovelvollisen suoritettavaksi määrätty vero, lautakunnassa toimitetut äänestykset sekä, milloin veroa määrättäessä on poikettu verotusta varten annetuista tiedoista, syyt siihen, niin myös mitä muuten katsotaan tarpeelliseksi. Pöytäkirja on viipymättä lautakunnan tai kahden jäsenen tarkistettava.

41 §

Kun vero on määrätty, tulee verojohtajan kirjoittaa perukirjan tai veroilmoituksen kapaleisiin laskelma, joka osoittaa kunkin verovelvollisen suoritettavaksi määrätyn veron ja verojen yhteenlasketun määrän, sekä päivä, jona asia on lautakunnassa ratkaistu. Jos kuolinpesästä ei ole veroa suoritettava, tehtäköön siitäkin merkintä perukirjaan tai veroilmoitukseen.

42 §

Asioista, jotka koskevat perintö- tai lahjaveron määräämistä, on laadittava perintö- ja lahjaveroluettelo, jossa mainitaan:

- 1) vainajan tai lahjanantajan nimi;
- 2) jäämistön tai lahjan kokonaisarvo, siitä hyväksytyjen vähennysten määrä sekä jäämistön tai lahjan arvo edellä mainittujen vähennysten jälkeen;
- 3) ne verovelvolliset, joiden maksettavaksi on määrätty perintö- tai lahjaveroa, sekä heidän ammattinsa ja osoitteensa;
- 4) kunkin verovelvollisen jäämistö- tai lahjaosuuden arvo, siitä hyväksytyjen vähennysten määrä sekä osuuden verotettava arvo; ja
- 5) kunkin verovelvollisen suoritettavaksi määrätty vero, perintövero ja lahjavero erikseen mainittuina, sekä, jollei veroa määrätä suoritettavaksi, merkintä siitä.

Jollei jäämistön tai lahjan minkään osuuden arvo nouse verotettavaan määrään, on veroluetteloon merkittävä mainitut tiedot vain tarpeellisilta osilta.

Tilastollisia ja muita tarkoituksia varten on veroluetteloon otettava tarvittavat lisätiedot, sen mukaan kuin siitä valtioneuvoston päätöksellä määrätään.

37 §

Kun verotoimisto on toimittanut verotuksen, on sille, jolle on maksuunpantu perintö- tai lahjaveroa, lähetettävä verolippu ja annettava selvitys verotuksen perusteista sekä ohjeet siitä, miten verotukseen voidaan hakea muutosta.

Jos verovelvollisen osoitetta tai olinpaikkaa ei tiedetä, toimitetaan häntä koskevat I momentissa mainitut asiakirjat 28 §:n I momentissa tarkoitettulle pesänhoitajalle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

43 §

Verojohtajan tulee veroluettelon mukaisesti kirjoituttaa kullekin, jonka suoritettavaksi on määrätty perintö- tai lahjaveroa, verolippu, johon on merkittävä:

- 1) verovelvollisen nimi, arvo tai ammatti ja osoite;
- 2) keneltä saadusta perinnöstä tai lahjasta verovelvollista on verotettu;
- 3) perintö- tai lahjaveron määrä;
- 4) mihin ja milloin vero on maksettava; sekä
- 5) miten ja minkä ajan kuluessa verotukseen voidaan hakea muutosta.

38 §

Jos perintöverotuksen toimittamisen jälkeen kuolinpesään ilmaantuu uusia varoja tai velkoja, on perintökaaren 20 luvun 10 §:ssä tarkoitettu täydennys- tai oikaisukirja annettava verotoimistolle kuukauden kuluessa sen laatimisesta.

Kun perintöverotus toimitetaan veroilmoituksen nojalla, on uusista varoista ja veloista annettava verotoimistolle veroilmoitus kolmen kuukauden kuluessa sen jälkeen, kun niitä on ilmaantunut pesään.

Jos perintö- tai lahjaverotuksen perusteet ovat verotuksen toimittamisen jälkeen muutoin muuttuneet, on se verovelvollinen, jonka perintö- tai lahjaveron määrä nousisi, kuuden kuukauden kuluessa sanotusta syystä tiedon saatuaan velvollinen ilmoittamaan asiasta verotoimistolle, jollei joku muu osakas tai lahjansaaja jo ole sellaista ilmoitusta tehnyt.

39 §

Edellä 38 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa verotus voidaan toimittaa uudelleen 10 vuoden kuluessa perintö- tai lahjaverovelvollisuuden alkamisesta ja noudattaen muutoin soveltuvin osin, mitä 40 ja 41 §:ssä säädetään.

Jos purkavin ehdoin saadun omaisuuden saaja ehdon täytyessä joutuu luovuttamaan omaisuuden viiden vuoden kuluessa siitä, kun hän sen sai, on aikaisemmin maksettu vero palautettava 41 §:ssä säädettyssä järjestyksessä. Verovelvollisen on tehtävä tätä koskeva ilmoitus verotoimistolle kuuden kuukauden kuluessa omaisuuden luovuttamisesta.

40 §

Jos verovelvolliselle laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi taikka sen johdos-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ta, että asiaa ei ole joltakin osalta tutkittu, on hänen sitä aiheuttamattaan jäänyt panematta säädetty vero tai osa siitä, on verotus oikaistava, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu (veronoikaisu verovelvollisen vahingoksi).

Jos verottamatta jääminen on tapahtunut sen takia, että verovelvollinen tai muu ilmoitusvelvollinen on antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän perukirjan tai veroilmoituksen taikka muun tiedon tai asiakirjan, on veronoikaisua tehtäessä veroa lisäksi korotettava siten kuin 36 §:ssä säädetään.

Veronoikaisu verovelvollisen vahingoksi voidaan tehdä perintö- tai lahjaverotuksen toimitamisvuotta seuraavien kahden vuoden kuluessa. Edellä 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa oikaisu voidaan kuitenkin tehdä verotuksen toimitamisvuotta seuraavien viiden vuoden kuluessa.

Ennen oikaisun tekemistä verovelvolliselle on, mikäli mahdollista, varattava tilaisuus tulla kuuluksi asiassa.

41 §

Jos verovelvolliselle on virheen johdosta pantu liikaa veroa, on verotus oikaistava, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu (veronoikaisu verovelvollisen hyväksi).

Veronoikaisu verovelvollisen hyväksi voidaan tehdä perintö- tai lahjaverotuksen toimitamisvuotta seuraavien viiden vuoden kuluessa.

42 §

Verotuksen oikaisulautakunta ratkaisee verotusta koskevat 43 §:ssä tarkoitetut oikaisuvaatimukset.

Verotoimisto voi kuitenkin ratkaista verovelvollisen tekemän 43 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen silloin, kun esitetty vaatimus hyväksytään.

43 §

Verovelvollinen tai valtionasiamies saa hakea muutosta verotuksen oikaisulautakunnalta kirjallisella oikaisuvaatimuksella, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu. Muutosta ei kuitenkaan saa hakea 25 §:n 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen.

Oikaisuvaatimus tehdään sille verotuksen oikaisulautakunnalle, jonka alueella toimitettua

Voimassa oleva laki

Ehdotus

verotusta oikaisuvaatimus koskee. Oikaisuvaatimus on toimitettava määräajassa verotoimistoon.

Verovelvollisen on tehtävä oikaisuvaatimus viiden vuoden kuluessa perintö- tai lahjaverotuksen toimittamisvuotta seuraavan vuoden alusta. Valtionasiamiehen on tehtävä oikaisuvaatimus kuuden kuukauden kuluessa verotuksen toimittamispäivästä.

Veronoikaisua ja muutoksenhakuviranomaisen uudelleen toimitettavaksi palauttamaa verotusta koskevasta verotoimiston päätöksestä saadaan kuitenkin tehdä oikaisuvaatimus edellä säädetyn määräajan estämättä 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut päätöksestä tiedon. Valtionasiamiehen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

44 §

Edellä 43 §:stä säädetystä poiketen 21 a §:ssä tarkoitettuun ennakkotietopäätökseen haetaan muutosta valittamalla sen läänin lääninoikeuteen, jonka tuomiopiirissä ennakkotietopäätös on tehty. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa verotoimistoon.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa ennakkotietopäätöksen tiedoksisaannista. Valtionasiamiehen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä. Ennakkotietoa koskeva valitus on käsiteltävä lääninoikeudessa kiireellisenä.

44 §

Perukirjan kaksi kappaletta ja veroilmoituksen toinen kappale sekä veroliput on verojohtajan toimesta kahden viikon ajan pidettävä asianomaisen pesänhoitajan tai veroilmoituksen antajan saatavina. Tästä on ilmoitettava niin kuin julkisista kuulutuksista on säädetty, ja sitä paitsi kirjeellisesti pesänhoitajalle tai veroilmoituksen antajalle. Lääninverotoimisto voi määrätä, että kaupungeissa, kauppaloissa ja suurehkoissa maalaiskunnissa tästä lisäksi ilmoitetaan verotarkastajan määräämissä sanomalehdissä.

Verojohtajan tulee myös verovelvollisen pyynnöstä antaa tämän kohdalta ote lautakunnan pöytäkirjasta ja veroluettelosta.

45 §

Veroluettelosta tulee perintöverolautakunnan viipymättä verotuksen päätyttyä toimittaa verotoimistolle sellainen ote, josta käyvät ilmi 42 §:n 1 momentin 3 ja 5 kohdassa mainitut tiedot.

Voimassa oleva laki

46 §

Verovelvollisella on oikeus hakea muutosta häntä koskevaan verotukseen sen läänin lääninoikeudelta, jonka alueella verotus on toimitettu. *Edellä 21 a §:ssä tarkoitettuun ennakkotiedon sisältävään päätökseen saa hakea muutosta sen läänin lääninoikeudelta, jonka alueella oleva perintöverolautakunta on sen antanut. Valtion puolesta voi valtionasiamies valittaa verotuksesta tai ennakkotiedon sisältävästä päätöksestä. Muutosta ei kuitenkaan saa hakea 25 §:n 4 momentissa tarkoitettuun päätökseen.*

Muutoksenhaku on tehtävä kirjallisesti, ja valituskirja on toimitettava kolmenkymmenen päivän kuluessa sen määräajan viimeisestä päivästä, jona 44 §:n 1 momentissa mainitut asiakirjat ovat olleet saatavina, asianomaiseen verotoimistoon taikka lääninoikeuteen. Ennakkotiedon sisältävän päätöksen osalta valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaamisesta. Jos muutoksenhakukirjelmä on annettu verotoimistoon, tulee verojohtajan, varattuaan valtion puolesta tehdyn valituksen johdosta verovelvolliselle ja verovelvollisen tekemän valituksen johdosta valtionasiamiehelle tilaisuuden vastineen antamiseen, lähettää viipymättä lääninoikeudelle valituskirja vastineineen ynnä verotuksen perusteena olevat asiakirjat sekä otteet perintöverolautakunnan pöytäkirjasta ja veroluettelosta. Vielä asiakirjoihin on liitettävä selvitys valitusajan alkamisesta sekä verojohtajan lausunto valituksesta. Milloin valitus on toimitettu lääninoikeuteen, lääninoikeuden on, jolle asiaa jätetä tutkittavaksi ottamatta tai esitettyä vaatimusta heti hylätä, varattava verojohtajan välityksellä asianomaiselle tilaisuus vastineen antamiseen ja vaadittava tarpeelliset selvitykset ja lausunnot.

Valitus, joka koskee 21 a §:n nojalla annettua ennakkotiedon sisältävää päätöstä, on lääninoikeudessa käsiteltävä kiireellisenä. Lääninoikeuden ennakkotietoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

47 §

Lääninoikeuteen verotuslain mukaan määrätty tarkastusasiamies valvoo valtion oikeutta myös tässä laissa tarkoitetuissa muutoksenhakuasioissa.

Ehdotus

45 §

Verovelvollinen tai valtionasiamies saa hakea oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen muutosta valittamalla sen läänin lääninoikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätös on tehty. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa verotoimistoon.

Verovelvollisen valitusaika on viisi vuotta perintö- tai lahjaverotuksen toimittamisvuotta seuraavan vuoden alusta. Valtionasiamiehen valitusaika on kuusi kuukautta verotuksen toimittamispäivästä. Oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saadaan kuitenkin valittaa tämän määräajan estämättä 60 päivän aikana sen päivän jälkeen, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut tiedon päätöksestä. Valtionasiamiehen valitusaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

46 §

Verotoimiston tulee varata verovelvolliselle valtionasiamiehen tekemästä valituksesta ja valtionasiamiehelle verovelvollisen tekemästä valituksesta tilaisuus vastineen ja tarvittaessa vastaselityksen antamiseen. Valituskirjelmä vastineineen ja vastaselityksineen sekä verotuksen perusteena olevat asiakirjat on lähetettävä viipymättä lääninoikeudelle. Asiakirjoihin on liitettävä jäljennös verotuksen oikaisulautakunnan oikaisuvaatimukseen antamasta päätöksestä sekä verojohtajan lausunto valituksesta.

47 §

Valitus, jonka verovelvollinen tai valtionasiamies tekee lääninoikeudelle ja joka olisi tullut osoittaa oikaisuvaatimuksena verotuksen oikaisulautakunnalle, käsitellään oikaisuvaatimuksena. Valituksen tutkimatta jättämisestä ei tällöin tehdä päätöstä.

48 §

Lääninoikeuden päätöksestä on sillä, jota päätös koskee, oikeus valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen kuudenkymmenen päivän kuluessa tiedoksi saamisesta. Valtion puolesta on valitusoikeus tarkastusasiamiehellä.

Valituskirja sekä lääninoikeuden päätös ja selvitys siitä, milloin valittaja on saanut sen tiedokseen, on 1 momentissa mainitussa ajassa toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu valituskirja voidaan toimittaa myös lääninoikeuteen, jonka on viipymättä lähetettävä se ynnä asiassa kertyneet asiakirjat korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

49 §

Jos perintö- tai lahjaverotusta koskevassa asiassa, josta on valitettu lääninoikeuteen, asia joltakin osaltaan on jäänyt tutkimatta tai verotuksessa on sovellettu väärää veroperusteita taikka verotus muutoin on olennaisesti väärin toimitettu, voidaan asia kokonaisuudessaankin palauttaa perintöverolautakunnalle uuden verotuksen toimittamista varten.

48 §

Lääninoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen 60 päivän kuluessa tiedoksisaannista. Valtion puolesta on valitusoikeus verotuslaissa tarkoitettulla tarkastusasiamiehellä. Lääninoikeuden ennakkotietoa koskevaan päätökseen ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla.

Valituskirjelmä sekä lääninoikeuden päätös ja selvitys siitä, milloin valittaja on saanut tiedon lääninoikeuden päätöksestä, on 1 momentissa mainitussa ajassa toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu valituskirjelmä voidaan toimittaa myös lääninoikeuteen, jonka on viipymättä lähetettävä se ja asiassa kertyneet asiakirjat korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

49 §

Jos perintö- tai lahjaverotusta koskevassa asiassa, josta on tehty oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle tai haettu muutosta lääninoikeudelta, asia joltakin osaltaan on jäänyt tutkimatta tai verotuksessa on sovellettu väärää perusteita taikka verotus on muutoin toimitettu olennaisesti väärin, voidaan asia kokonaisuudessaankin palauttaa verotoimistolle tai verotuksen oikaisulautakunnalle uuden verotuksen toimittamista tai päätöksen tekemistä varten.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

50 §

Verovelvollinen, joka tahtoo valittaa verotuksestaan sillä perusteella, että verotus on toimitettu lakia virheellisesti soveltaen tai että asiaa käsiteltäessä on tapahtunut erehdys tai menettelyvirhe, jonka voidaan otaksua vaikuttaneen asian ratkaisuun, saa, mikäli asia koskee sellaista verotuksen perustetta, valittaa lääninoikeuteen 46 §:n 2 momentissa mainitun määräajan jälkeenkin, ei kuitenkaan myöhemmin kuin viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen kalenterivuoden alusta lukien, jona veron maksuunpano on tapahtunut. Muutoin on noudatettava, mitä 46 §:n 2 momentissa on säädetty.

51 §

Perukirja on, olipa perintövero suoritettava tai ei, kaksin kappalein annettava oikeuteen kaupungissa kahden kuukauden kuluessa siitä, kun perintöveroasia on perintöverolautakunnassa ratkaistu, ja maalla siinä yleisessä istunnossa, joka kahden kuukauden kuluttua sen jälkeen ensiksi pidetään.

50 §

Jos verotusta on muutettu toisen verovelvollisen verotukseen vaikuttavalla tavalla, verotoimisto oikaisee veronoikaisuin myös tämän verovelvollisen verotusta muutosta vastaavasti (seurannaismuutos), jollei oikaisun tekeminen ole erityisestä syystä kohtuutonta. Seurannaismuutos voidaan tehdä, vaikka veronoikaisun edellytykset puuttuvat.

Verovelvolliselle on, mikäli mahdollista, ennen oikaisun tekemistä varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

51 §

Jos viranomainen on oikaisuvaatimukseen tai valitukseen antamallaan päätöksellä määrännyt jonkun verovelvolliseksi tai muuttanut verotusta koskevaa päätöstä, on muutoksen tehneen viranomaisen vahvistettava muutoksen peruste. Jäljennös korkeimman hallinto-oikeuden tai lääninoikeuden edellä tarkoitettua päätöksestä on lähetettävä lääninoikeudelle ja verotoimistolle. Verotoimisto oikaisee verotuksen edellä tarkoitettun päätöksen perusteella noudattaen soveltuvin osin, mitä veronoikaisusta säädetään.

Jos vero on päätöksen perusteella poistettu tai sitä on alennettu, on asianomaiselle palautettava takaisin liikaa maksettu määrä ja sille säädetty korko maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 luku

Veronkanto

52 §

Kumottu

53 §

Vero kannetaan, mikäli sukupolvenvaihdostilanteiden kohdalla ei ole toisin säädetty, yhdessä tai, jos valtiovarainministeriö niin määrää, useammassa erässä ministeriön määräämän ajan kuluessa.

Vero on maksettava, vaikka verotus ei olisi-kaan saanut lainvoimaa.

54 §

Kumottu

55 §

Milloin lääninoikeus tai korkein hallinto-oikeus on määrännyt jonkun verovelvolliseksi tai vapauttanut jonkun verosta taikka korottanut tai alentanut veroa, on jäljennös päätöksestä toimitettava asianomaiselle lääninhallitukselle ja verotoimistolle, jonka tulee antaa päätös tiedoksi myös perintöverolautakunnalle. Jos vero on poistettu tai sitä on alennettu, veronkantoviranomaisen on asianomaiselle maksettava takaisin liikaa suoritettu määrä ynnä sille korkoa maksupäivästä takaisinmaksupäivään sen mukaan kuin ase- tuksella säädetään. Milloin joku on määrätty verovelvolliseksi tai veroa on korotettu, tulee veronkantoviranomaisen viivytyksettä antaa verotetulle sen mukainen verolippu ja periä mak- samaton vero ja sille tämän pykälän nojalla ehkä maksettu korko.

6 luku

Veronjärjestely, maksuajan pidentäminen ja veronhelpotus

56 §

Jos testamentti, joka perintöveroa määrättä- essä on otettu huomioon, sittemmin käy koko-

5 luku

Veronkanto, maksuajan pidentäminen ja veron- huojennus

52 §

Vero kannetaan, mikäli sukupolvenvaihdostilanteiden kohdalla ei ole toisin säädetty, yhdessä tai, jos valtiovarainministeriö niin määrää, useammassa erässä ministeriön määräämän ajan kuluessa.

Vero on maksettava, vaikka verotus ei olisi-kaan saanut lainvoimaa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

naan tai osaksi mitättömäksi, taikka jos veroa määrättäessä huomioon ottamatta jätetty testamentti saa sellaisenaan tai joltakin osaltaan lainvoiman, taikka jos perintöveron määrämisen perusteet muuttuvat tuomioistuimen muuta kuin testamenttia koskevan lainvoimaisen ratkaisun, lainmukaisen perinnönjaon tai perinnön tasoittamisen johdosta tahi muusta sellaisesta syystä, saa se, jonka oikeutta asia koskee, kuuden kuukauden kuluessa sen jälkeen hakea perintöverolautakunnalta veronjärjestelyä. Sama olkoon lakina, kun perunkirjoituksen toimittamisen tai veroilmoituksen antamisen jälkeen on ilmaantunut uutta velkaa, taikka pesänosakas on saanut tiedon siitä, että sellainen henkilö, jolle on pantu veroa, on kuollut ennen perinnönjättäjää, tai että pesänosakas, jota ei ole otettu lukuun veroa määrättäessä, edelleen on elossa.

57 §

Mitä 56 §:ssä on säädetty, sovellettakoon vastaavasti, jos lahja taikka 18 §:n 3 momentissa tarkoitettu kauppa- tai vaihtosopimus on käynyt osaksi tai kokonaan mitättömäksi.

58 §

Jos kuolinpesän osuuksista 56 §:ssä mainittuista syistä olisi yhteensä suoritettava enemmän veroa, kuin on määrätty, olkoon se pesänosakas, jonka osalle on määrätty pienempi vero, kuin hänelle olisi tuleva, velvollinen kuuden kuukauden kuluessa sanotusta syystä tiedon saatuaan tekemään asiasta perintöverolautakunnalle ilmoituksen, jollei joku muu osakas jo ole sellaista ilmoitusta tahi 56 §:ssä mainittua hakemusta lautakunnalle antanut.

59 §

Veronjärjestelystä tehdyn hakemuksen johdosta taikka milloin perintöverolautakunta tehdystä ilmoituksesta, verotuksessa havaitun virheellisyyden takia tai muutoin on saanut tiedon veronjärjestelyn aiheesta ja katsoo valtion edun järjestelyä vaativan, on pesänosuuksista suoritettava vero saadun selvityksen ja aikaisemman verolasakelman perusteella uudelleen määrättävä 4 luvussa säädetyssä järjestyksessä.

Se, joka on maksanut suuremman veron, kuin hänen osalleen veronjärjestelyn mukaan on tuleva, osoitettakoon verolipulla saamaan lisämaksu takaisin. Mitä 55 §:ssä on säädetty liikaa suoritettun veron takaisinmaksamisesta, noudatetta-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

koon vastaavasti veron järjestelyn johdosta suoritettavaan takaisinmaksuun. Sille, jonka tulee suorittaa lisää veroa tai joka ei ennen ole perintöveroa maksanut, tulee verojohtajan kirjoittua verolippu hänen suoritettavakseen tuleva-
ta verosta, ja vero on asianomaisen veronkantorviranomaisen toimesta häneltä kannettava. Valitus-
aika on näissä tapauksissa luettava pesä-
nosakkaalle siitä, kun verolippu on hänelle
annettu sekä valtionasiamiehelle ja lääninvero-
toimistolle perintöverolautakunnan päätöksen
antamispäivästä.

60 §

Jos omaisuus, jonka joku on saanut purkavin
ehdoin, tämän ehdon täyttyessä joutuu häneltä
pois viiden vuoden kuluessa siitä, kun hän
omaisuuden sai, olkoon oikeutettu 56 §:ssä ja
59 §:n 2 momentissa säädettyssä järjestyksessä
saamaan suorittamansa veron takaisin.

(säännökset siirretään 39 §:n 2 momentiksi)

61 §

Jos sen jälkeen, kun perintövero on määrätty,
uusia varoja ilmaantuu kuolinpesään, on perukir-
ja niistä toimitetusta perunkirjoituksesta kuuden
kuukauden kuluessa tämän jälkeen annettava
perintöverolautakunnalle. Pesänosuuksista suori-
tettava vero on sanotun perukirjan ja aikaisem-
man verolaskelman johdolla uudestaan määrät-
tävä säädettyssä järjestyksessä.

(säännökset siirretään 38 §:ään)

Kun perintövero on määrätty veroilmoituksen
nojalla, on uusista varoista kolmen kuukauden
kuluessa sen jälkeen, kun niitä on pesään ilmaan-
tunut, tehtävä perintöverolautakunnalle veroil-
moitus.

Lisävero on sitten määrättävä sillä tavoin,
kuin perintöveron määräämisestä ja suorittami-
sesta alkuperäisen veroilmoituksen perusteella on
säädetty.

62 §

Valtiovarainministeriö voi hakemuksesta
määräämillään ehdoilla myöntää osittaisen tai
täydellisen vapautuksen perintö- ja lahjaverosta,
viivästyskorosta ja jäämämaksusta sekä
lykkäyksen vuoksi suoritettavasta korosta. Vapautus
voidaan myöntää:

1) jos verovelvollisen veronmaksukyky hänen
ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja
varallisuus huomioon ottaen on erityisistä syistä,
kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden
tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut;

53 §

Valtiovarainministeriö voi määräämillään
ehdoilla hakemuksesta myöntää osittaisen tai
täydellisen vapautuksen perintö- tai lahjaverosta,
viivästyskorosta ja jäämämaksusta sekä
lykkäyksen vuoksi suoritettavasta korosta. Vapautus
voidaan myöntää:

1) jos verovelvollisen veronmaksukyky hänen
ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja
varallisuus huomioon ottaen on erityisistä syistä,
kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden
tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut;

Voimassa oleva laki

2) jos veron periminen ilmeisesti vaarantaisi maatilatalouden tai muun yritystoiminnan jatkuvuuden tai työpaikkojen säilyvyyden tai

3) jos veron periminen muusta erityisestä syystä olisi ilmeisesti kohtuutonta.

Verohallitus ratkaisee 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen, jos poistettavaksi pyydetty määrä on enintään 300 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ottaa periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Jos perintö- tai lahjaveron suorittaminen määräajassa käy verovelvolliselle vaikeaksi, voi veronkantoviranomainen hakemuksesta myöntää veron suorittamiseen lykkäystä. Verohallitus voi erityisistä syistä ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Veronkantoviranomainen ja verohallitus myöntävät lykkäykset valtiovarainministeriön määräämin ehdon. Valtiovarainministeriö voi niin ikään ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Ministeriö määrää tällöin lykkäysehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

63 §

Jos pesäosuuden tai lahjan arvo on verovelvollisuuden alkamisen jälkeen olennaisesti vähentynyt, valtiovarainministeriö voi erityisistä syistä hakemuksesta määräämillään ehdoilla päättää, että maksetusta verosta on kohtuulliseksi katsottu osa suoritettava verovelvolliselle takaisin tai vastaavasti maksamatta olevaa veron määrää on alennettava.

Verohallitus ratkaisee 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen, jos poistettavaksi pyydetty määrä on enintään 300 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ottaa periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

63 a §

Perintö- tai lahjaverosta jätetään verovelvollisen perintöverolautakunnalle ennen verotuksen toimittamista tekemästä pyynnöstä osa maksuunpanematta, jos

1) veronalaiseen perintöön tai lahjaan sisältyvä maatalu, muu yritys tai osa niistä,

Ehdotus

2) jos veron periminen ilmeisesti vaarantaisi maa- tai metsätalouden taikka muun yritystoiminnan jatkuvuuden tai työpaikkojen säilyvyyden; tai

3) jos veron periminen muusta erityisestä syystä olisi ilmeisesti kohtuutonta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen ratkaisee valtiovarainministeriön asemesta verohallitus, jos poistettavaksi pyydetty määrä on enintään 300 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ottaa periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Jos perintö- tai lahjaveron suorittaminen määräajassa käy verovelvolliselle vaikeaksi, voi veronkantoviranomainen hakemuksesta myöntää veron suorittamiseen lykkäystä. Verohallitus voi erityisistä syistä ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Veronkantoviranomainen ja verohallitus myöntävät lykkäyksen valtiovarainministeriön määräämin ehdoin. Valtiovarainministeriö voi niin ikään ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Ministeriö määrää tällöin lykkäysehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

54 §

Jos pesäosuuden tai lahjan arvo on verovelvollisuuden alkamisen jälkeen olennaisesti vähentynyt, valtiovarainministeriö voi erityisistä syistä määräämillään ehdoilla hakemuksesta päättää, että maksetusta verosta on kohtuulliseksi katsottu osa suoritettava verovelvolliselle takaisin tai vastaavasti maksamatta olevaa veron määrää on alennettava.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen ratkaisee valtiovarainministeriön asemesta verohallitus, jos poistettavaksi pyydetty määrä on enintään 300 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ottaa periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

55 §

Perintö- tai lahjaverosta jätetään verovelvollisen *verotoimistolle* ennen verotuksen toimittamista tekemästä pyynnöstä osa maksuunpanematta, jos:

1) veronalaiseen perintöön tai lahjaan sisältyvä maatalu, muu yritys tai osa niistä;

Voimassa oleva laki

2) verovelvollinen jatkaa perintönä tai lahjana saaduilla varoilla maatalouden tai maa- ja metsätalouden harjoittamista tai muuta yritystoimintaa perintönä tai lahjana saadulla maatilalla tai näin saadussa yrityksessä, ja

3) edellä 1 kohdassa tarkoitettusta maatilasta, muusta yrityksestä tai niiden osasta määrätyn perintö- tai lahjaveron suhteellinen osa koko verosta on suurempi kuin 5 000 markkaa.

Maksuunpanematta jätettävän veron osan laskemiseksi tämän lain mukaan määrätystä verosta vähennetään vero, joka perintöosuudesta tai lahjasta olisi määrättävä, jos maatilalla maatalousmaa, metsä, rakennukset, rakennelmat, koneet, kalusto ja laitteet samoin kuin muuhun yritykseen kuin maatalaan kuuluvat varat arvostettaisiin verovelvollisuuden alkamista edeltäneeltä vuodelta toimitetussa varallisuusverotuksessa noudatettujen perusteiden mukaan. Näin saatu erotus tai, jos se on suurempi kuin 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettun perintö- tai lahjaveron 5 000 markan ylimenevä osa, viimeksi mainittu määrä jätetään maksuunpanematta.

Jos verovelvollinen luovuttaa pääosan 1 momentissa tarkoitettusta maatilasta, muusta yrityksestä tai sellaisen osasta, ennen kuin 5 vuotta on kulunut perintö- tai lahjaveron maksuunpanopäivästä, verovelvollisen maksettavaksi pannaan tämän pykälän nojalla maksuunpanematta jätetty vero korotettuna 20 prosentilla.

63 b §

Jos maatilasta, muusta yrityksestä tai niiden osasta määrätyn perintö- tai lahjaveron suhteellinen osa koko verosta on 10 000 markkaa tai enemmän ja jos 63 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainitut edellytykset ovat olemassa, tämän veron osan maksuaikaa pidennetään verovelvollisen ennen verotuksen toimittamista perintöverolautakunnalle tekemästä pyynnöstä.

Vero, jonka maksamiseen on myönnetty pidennystä 1 momentin mukaan, kannetaan yhtä suurina, vähintään 5 000 markan suuruisina vuotuiserinä enintään 5 vuoden aikana sen mukaan kuin valtiovarainministeriö tarkemmin määrää. Pidennetyltä maksuajalta ei peritä korkoa.

Jos verovelvollinen luovuttaa pääasiallisen osan edellä tarkoitettusta maatilasta, muusta yrityksestä tai sellaisen osasta, perintöverolau-

Ehdotus

2) verovelvollinen jatkaa perintönä tai lahjana saaduilla varoilla maatalouden tai maa- ja metsätalouden harjoittamista tai muuta yritystoimintaa perintönä tai lahjana saadulla maatilalla tai näin saadussa yrityksessä; ja

3) edellä 1 kohdassa tarkoitettusta maatilasta, muusta yrityksestä tai niiden osasta määrätyn perintö- tai lahjaveron suhteellinen osa koko verosta on suurempi kuin 5 000 markkaa.

Maksuunpanematta jätettävän veron osan laskemiseksi tämän lain mukaan määrätystä verosta vähennetään vero, joka perintöosuudesta tai lahjasta olisi määrättävä, jos maatilalla maatalousmaa, metsä, rakennukset, rakennelmat, koneet, kalusto ja laitteet samoin kuin muuhun yritykseen kuin maatalaan kuuluvat varat arvostettaisiin verovelvollisuuden alkamista edeltäneeltä vuodelta toimitetussa varallisuusverotuksessa noudatettujen perusteiden mukaan. Näin saatu erotus tai, jos se on suurempi kuin 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettun perintö- tai lahjaveron 5 000 markan ylimenevä osa, viimeksi mainittu määrä jätetään maksuunpanematta.

Jos verovelvollinen luovuttaa pääosan 1 momentissa tarkoitettusta maatilasta, muusta yrityksestä tai sellaisen osasta ennen kuin viisi vuotta on kulunut perintö- tai lahjaverotuksen toimituspäivästä, verovelvollisen maksettavaksi pannaan tämän pykälän nojalla maksuunpanematta jätetty vero korotettuna 20 prosentilla.

56 §

Jos maatilasta, muusta yrityksestä tai niiden osasta määrätyn perintö- tai lahjaveron suhteellinen osa koko verosta on 10 000 markkaa tai enemmän ja jos 55 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainitut edellytykset ovat olemassa, tämän veron osan maksuaikaa pidennetään verovelvollisen ennen verotuksen toimittamista verotoimistolle tekemästä pyynnöstä.

Vero, jonka maksamiseen on myönnetty pidennystä 1 momentin mukaan, kannetaan yhtä suurina, vähintään 5 000 markan suuruisina vuotuiserinä enintään viiden vuoden aikana sen mukaan kuin valtiovarainministeriö tarkemmin määrää. Pidennetyltä maksuajalta ei peritä korkoa.

Jos verovelvollinen luovuttaa pääasiallisen osan edellä tarkoitettusta maatilasta, muusta yrityksestä tai sellaisen osasta, *verotoimisto*

Voimassa oleva laki

takunta määrää kaikki vielä tällöin maksamatta olevat maksuerät kannettaviksi seuraavan kantoerän yhteydessä.

63 c §

Edellä 21 a, 63 a ja 63 b §:ssä tarkoitetaan maatilán tai muun yrityksen osalla myös vähintään yhtä viidesosaa maatilán tai yrityksen omistamiseen oikeuttavista osakkeista tai osuuksista.

7 luku

Erinäisiä säännöksiä

64 §

Perintöverolautakunnalle annettavat ilmoitukset ja asiakirjat vastaanottaa verotoimisto.

65 §

Kumottu

66 §

Asianomaisen papiston ja muiden rekisteriviranomaisten tulee kunkin vuoden tammi- ja heinäkuun kuluessa lähettää perintöverolautakunnalle luettelo edellisen vuosipuoliskon aikana sattuneista kuolemantapauksista.

67 §

Perunkirjoituksen toimittamista varten on asianomaisille pyynnöstä annettava ote veroilmoituksesta, joka on tulo- ja omaisuusverotusta varten vainajan omaisuudesta annettu, sekä hänen kohdaltaan otteet verotusviranomaisten pöytäkirjoista.

Tämän lain mukaan suoritettavaa veroa määrättäessä saakoot verotusviranomaiset käyttää tulo- ja omaisuusverolautakunnan arkistoon kuuluvia asiakirjoja.

68 §

Perintöverolautakunnan asiakirjat on säilytettävä asianomaisen verotoimiston arkistossa.

Ehdotus

määrää kaikki vielä tällöin maksamatta olevat maksuerät kannettaviksi seuraavan kantoerän yhteydessä.

57 §

Edellä 55 ja 56 §:ssä tarkoitetaan maatilán tai muun yrityksen osalla myös vähintään yhtä viidesosaa maatilán tai yrityksen omistamiseen oikeuttavista osakkeista tai osuuksista.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

69 §

Perintöverolautakunnan jäsenten ja valtion-asiamiehen palkkioista määrää valtiovarainministeriö.

70 §

Rangaistus perintö- ja lahjaveron lainvastaisesta välttämisestä ja sen yrittämisestä on säädetty rikoslain 29 luvun 1—3 §:ssä.

Joka laiminlyö perukirjan, tässä laissa säädetyn veroilmoituksen tahi 58 §:ssä määrätyn ilmoituksen säädettyssä ajassa perintöverolautakunnalle antamisen taikka jättää antamatta häneltä 37 §:n 1 momentin nojalla vaadittuja tietoja, rangaistakoon enintään sadalla päiväsakolla, ja oikeus velvoittakoon laiminlyöjän sakon uhalla määräajassa täyttämään velvollisuutensa.

Tässä pykälässä mainituissa tapauksissa vastatukseen syyllinen, vaikkei hän olisikaan verovelvollinen, siitä verosta, jota rikoksen tähden ei saada verovelvolliselta perityksi.

Jos edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu muu kuin perintökaaren mukaan rangaistava rikosveron määrä ja muut olosuhteet huomioon ottaen on vähäinen, voi veroviranomainen, ottaen huomioon myös mahdollisesti määrätyn veronkorotuksen, olla ryhtymättä toimenpiteisiin rikkoneen saattamiseksi syytteeseen.

71 §

Mikäli tässä laissa ei ole toisin säädetty, on soveltuvin kohdin noudatettava, mitä tulo- ja omaisuusveroon nähden on määrätty.

72 §

Ne tarkemmat määräykset, mitkä tämän lain soveltamista varten ovat tarpeen, antaa valtioneuvosto.

73 §

6 luku

Erityisiä säännöksiä

58 §

Rangaistus perintö- ja lahjaveron lainvastaisesta välttämisestä ja sen yrittämisestä säädetään rikoslain 29 luvun 1—3 §:ssä.

59 §

Mikäli ei tässä laissa toisin säädetä, on soveltuvin osin noudatettava, mitä verotuslain 5—19, 40—54 ja 129—143 §:ssä säädetään.

60 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

7 luku

Voimaantulo

61 §

(73 § siirretään 61 §:ksi)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1994.

Lain 34 §:ää sovelletaan niihin tapauksiin, joissa perintö- tai lahjaverovelvollisuus on alkanut lain tultua voimaan.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tätä lakia sovelletaan niihin oikaisuvaatimuksiin ja valituksiin, jotka tehdään lain tultua voimaan. Ennen tämän lain voimaantuloa toimitetuissa verotuksissa pidetään 31 §:n 2 momentissa tarkoitettuna verotuksen toimittamispäivänä sitä päivää, jona asia on käsitelty perintöverolautakunnassa.

Perintöverolautakunnalle osoitettuihin hallintomenettelylain (598/82) 26 ja 27 §:ssä tarkoitettuihin asia- tai kirjoitusvirhettä koskeviin korjausvaatimuksiin, jotka ovat tulleet vireille ennen tämän lain voimaantuloa ja jotka ovat käsiteltävinä verotoimistossa, sovelletaan, mitä 42 §:ssä säädetään oikaisuvaatimuksen käsittelemisestä.

Ennen tämän lain voimaantuloa veronjärjestyksellä vireille tullessiin, verotoimistossa käsiteltävinä oleviin asioihin sovelletaan, mitä 38 ja 39 §:ssä säädetään.

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tullessiin, verotoimistossa käsiteltävinä oleviin ennakkotietoa koskeviin hakemuksiin sovelletaan, mitä tässä laissa ennakkotiedosta säädetään.

Korkeimman hallinto-oikeuden ja läänioikeuden ennen tämän lain voimaantuloa perintöverolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi palauttamisiin asioihin sovelletaan, mitä tämän lain voimaan tullessa voimassa olleissa säännöksissä säädetään perintöverolautakunnan oikeudesta toimittaa verotus. Uudelleen toimitettavan verotuksen toimittaa kuitenkin verotuksen oikaisulautakunta.

Jos valitusaika tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan on pidempi kuin tässä laissa säädetty vastaava aika, sovelletaan perintöverolautakunnassa ennen tämän lain voimaantuloa käsitellystä perintö- tai lahjaverotuksesta tehtyyn valitukseen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki

verotuslain 85 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 12 päivänä joulukuuta 1958 annetun verotuslain (482/58) 85 §, sellaisena kuin se on 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (980/79), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

85 §

Verovelvollisen kuoltua tulee veronoikaisun, maksuunpanon oikaisun ja jälkiverotuksen kohdistua kuolinpesään noudattaen, mitä 4 §:ssä on sanottu. Kuolinpesään kohdistuva verovelvollisen vahingoksi tapahtuva veronoikaisu ja maksuunpanon oikaisu samoin kuin kuolinpesään kohdistuva jälkiverotus on kuitenkin toimitettava viimeistään kahden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona perukirja on annettu perintöverolautakunnalle.

Ehdotus

85 §

Verovelvollisen kuoltua tulee veronoikaisun, maksuunpanon oikaisun ja jälkiverotuksen kohdistua kuolinpesään sen mukaan kuin 4 §:ssä säädetään. Kuolinpesään kohdistuva verovelvollisen vahingoksi tapahtuva veronoikaisu ja maksuunpanon oikaisu samoin kuin kuolinpesään kohdistuva jälkiverotus on kuitenkin toimitettava viimeistään kahden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona perukirja on annettu *verotoimistolle*.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1994. _____

3.

Laki**moottoriajoneuvoverosta annetun lain 31 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan moottoriajoneuvoverosta 30 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain (722/66) 31 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

31 §

Verovelvollisen kuoltua tulee 29 ja 30 §:ssä säädetyn oikaisun tai jälkiverotuksen kohdistua kuolinpesään. Jälkiverotus on tällöin toimitettava vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona perukirja annetaan perintöverolautakunnalle.

Ehdotus

31 §

Verovelvollisen kuoltua tulee 29 ja 30 §:ssä säädetyn oikaisun tai jälkiverotuksen kohdistua kuolinpesään. Jälkiverotus on tällöin toimitettava vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona perukirja annettiin *verotoimistolle*.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1994. _____

Verohallituksen päätös

perintö- ja lahjaverotusta varten annettavista tiedoista

Verohallitus on päättänyt 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain (378/40) 28 §:n 3 momentin nojalla, sellaisena kuin se on päivänä kuuta 1994 annetussa laissa (/94):

1 §

Sen lisäksi, mitä perintökaaressa säädetään, on perukirjassa tai sen liitteenä perintöverotusta varten annettava seuraavat tiedot ja selvitykset:

1) sukuselvitys vainajasta ja hänen oikeudenomistajistaan sekä näiden henkilötunnukset samoin kuin muiden verovelvollisten nimet, osoitteet ja henkilötunnukset;

2) jos vainaja oli ollut avioliitossa, jäljennös ensiksi kuolleen puolison kuoleman jälkeen tehdystä perukirjasta sekä, jos ositus oli toimitettu vainajan ja ensiksi kuolleen puolison oikeudenomistajien välillä, jäljennös osituskirjasta;

3) jos omaisuudesta suoritettava perintövero on määrättävä muun kuin vainajan jäämistöstä laaditun perukirjan nojalla, on perukirjaan erikseen merkittävä tämä omaisuus ja sen arvo sekä 1 kohdassa mainitut tiedot niistä, joiden on siitä suoritettava perintövero;

4) jos perinnönjako on jo toimitettu, jäljennös jakokirjasta; sekä

5) jäljennökset muista asiakirjoista, jotka ovat tarpeellisia pesän tilan selville saamiseksi.

2 §

Lahjaverotusta varten sekä perintö- ja lahjaverolain 26 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa perintöverotusta varten verovelvollisen on annettava veroilmoitus käyttäen verohallituksen tätä tarkoitusta varten vahvistamaa lomaketta.

Veroilmoituksessa edellytettyjen tietojen lisäksi verovelvollisen on annettava muutkin täydentävät tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen, jotta verotettava lahja tai perintö saadaan selville.

3 §

Tämä päätös tulee voimaan päivänä
kuuta 1994.

Päätöstä sovelletaan perintö- ja lahjaverotuksiin, joissa verovelvollisuus on alkanut 1 päivän heinäkuuta 1994 jälkeen.

